

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 24-25 lutego 2017 r. na kierunku „architektura” prowadzonym w obszarze nauk technicznych na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim, realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na Wydziale Nauk Humanistycznych Filii w Warszawie Społecznej Akademii Nauk w Łodzi.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:
przewodniczący: dr hab. inż. Janusz Uriasz – członek PKA
członkowie:

1. dr inż. arch. Małgorzata Włodarczyk – członek PKA.
2. dr hab. inż. Jan Rabiej – ekspert PKA.
3. Wioletta Marszelewska – ekspert PKA ds. wewnętrznych systemów zapewnienia jakości kształcenia.
4. Dawid Kolenda – ekspert PKA ds. studenckich.

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku „architektura” prowadzonym na Wydziale Nauk Humanistycznych Filii w Warszawie Społecznej Akademii Nauk w Łodzi została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez władze Wydziału. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni oraz Wydziału, dalszy przebieg wizytacji odbywał się zgodnie z ustalonym harmonogramem. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania ze studentami, pracownikami Wydziału, z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, za prowadzenie kierunku studiów, praktyki, a także z przedstawicielami Samorządu Studentów i Biura Karier. Ponadto dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeprowadzono hospitacje zajęć oraz dokonano przeglądu bazy dydaktycznej i socjalnej wykorzystywanej w procesie dydaktycznym. Przed zakończeniem wizytacji dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu oraz eksperci poinformowali władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY
PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW O
PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		+			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		+			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		+			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		+			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		+			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		+			

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Max. 1800 znaków (ze spacjami)

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny					

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2. Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3. Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5. Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonego dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.
*

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

1. Ocena: **w pełni**

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

1.1.

Decyzja o utworzeniu kierunku „architektura” została podjęta Uchwałą Senatu Społecznej Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania nr 3 z dnia 14 marca 2011 roku w sprawie złożenia wniosku do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego o nadanie uprawnienia do prowadzenia studiów pierwszego stopnia (inżynierskich) na kierunku „architektura i urbanistyka” na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania w Łodzi. Decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2011 roku nadano Wydziałowi Studiów Międzynarodowych i Informatyki Społecznej Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania w Łodzi uprawnienia do prowadzenia studiów pierwszego stopnia na kierunku „architektura i urbanistyka”. Decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 listopada 2011 roku dokonano zmiany określenia wydziału prowadzącego studia pierwszego stopnia na kierunku „architektura i urbanistyka” z „Wydział Studiów Międzynarodowych i Informatyki” na Wydział Nauk Humanistycznych w Warszawie. Uchwałą Senatu Społecznej Akademii Nauk nr 3 z dnia 15 grudnia 2015 roku zmieniono nazwę kierunku studiów „architektura i urbanistyka” na „architektura”.

Zaproponowane studia I stopnia prowadzące do uzyskania tytułu zawodowego „inżyniera architekta” przygotowują absolwenta do m.in.:

- możliwości uzyskania ograniczonych uprawnień do projektowania w specjalności architektonicznej;
- posiadania wiedzy i umiejętności właściwych dla asystenta projektanta posiadającego

niegraniczone uprawnienia do projektowania w specjalności architektonicznej;

- starania się, w oparciu o treści kształcenia i efekty kształcenia, o kontynuowanie studiów na II stopniu kształcenia.

Misja i Strategia Rozwoju Uczelni na lata 2017-2022 została przyjęta uchwałą nr 5 Senatu z dnia 20 września 2016 roku. Zakreślono w niej m.in., że:

- misją uczelni jest m.in. kształcenie konkurencyjnych na krajowym i międzynarodowym rynku pracy i odpowiedzialnych społecznie profesjonalistów oraz realizacja badań i projektów naukowych,
- celem jest m.in. dbałość o podnoszenie jakości procesu kształcenia, poszerzenie działalności naukowo-badawczej, umiędzynarodowienie procesu dydaktycznego oraz kreowanie dobrych relacji z otoczeniem biznesowym i sektorem publicznym.

Misja i Strategia Rozwoju Wydziału Nauk Humanistycznych w Warszawie przyjęta została Uchwałą Rady Wydziału z dnia 24 września 2016 roku. Zapisano w niej formalnie zachowanie spójności z misją Uczelni. Zgodność przyjętej w jednostce koncepcji kształcenia z Misją i Strategią uczelni zapewniać ma wdrożona w ramach Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia procedura P-02, która uwzględnia m.in. wytyczne Senatu i Politykę Jakości przyjętą Uchwałą Senatu nr 1 z dnia 20 września 2016r.

Koncepcja kształcenia oparta została o efekty kształcenia przyjęte Uchwałą Senatu nr 20 z dnia 13 czerwca 2012 roku w sprawie zatwierdzenia efektów kształcenia dla programów kształcenia. Zgodnie z tą uchwałą oraz obowiązującymi dla kierunku standardami kształcenia, Senat jako opis efektów kształcenia studiów pierwszego stopnia na kierunku „architektura i urbanistyka” w formie stacjonarnej i niestacjonarnej uznaje dla profilu ogólnoakademickiego opis prowadzący do uzyskania kompetencji inżynierskich oraz obszarowych zgodny z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 roku w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (KRK). Uchwała wskazuje, iż efekty kierunkowe są spójne z standardami kształcenia określonymi w Rozporządzeniu MNiSW z dnia 29 września 2011r. Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów architektura i weterynaria; Dz.U. nr 207, poz. 1233).

1.2.

Jednostka w roku akademickim 2015/2016 zakończyła pierwszy cykl kształcenia na kierunku „architektura” liczbą 24 absolwentów (na studiach stacjonarnych 7 absolwentów, na studiach niestacjonarnych 17 absolwentów). Z uwagi na krótki okres nie wydaje się możliwa szersza ocena przyszłych kierunków rozwoju, ale Wydział Nauk Humanistycznych posiada strategię na lata 2017-2022.

Jednostka ma w planach rozwoju m.in.:

- umiędzynarodowienie kierunku poprzez rozszerzenie oferty modułów prowadzonych w języku angielskim, a także udział w procesie kształcenia profesorów wizytujących oraz zwiększenie udziału studentów zagranicznych i zintensyfikowanie współpracy z ośrodkami zagranicznymi, w tym w zakresie działań, w których uczestniczyć będą studenci,
- uwzględnianie w treściach kształcenia aktualnych osiągnięć nauki w zakresie architektury i urbanistyki,
- rozwijanie umiejętności wykorzystania współczesnych technologii informatycznych w projektowaniu architektonicznym;
- prowadzenie kształcenia wyłącznie na studiach stacjonarnych i uruchomienie studiów drugiego stopnia oraz przejście na kształcenie o profilu praktycznym. Działanie to wydaje się być słuszne z uwagi na niewielką liczbę studentów oraz wprowadzonej do programu

kształcenia dużej liczby przedmiotów o charakterze praktycznym, a także trudnościami związanymi z prowadzeniem badań naukowych wymaganych na kierunku o profilu ogólnoakademickim,

- rozwijanie współpracy z kadrą posiadającą doświadczenie zawodowe odpowiadające potrzebom profilu praktycznego.

Ponadto w planach rozwoju kierunku „architektura” jest, zgodnie z deklaracjami, rozszerzenie współpracy z otoczeniem gospodarczym i społecznym w celu dostosowania kompetencji absolwentów kierunku do oczekiwań rynku pracy oraz nawiązywania współpracy z nowymi interesariuszami. Ma to mieć na celu rozszerzenie możliwości oferty praktyk oraz staży i warsztatów dla studentów, a w konsekwencji znalezienie przez nich pracy adekwatnej do ich kompetencji i zainteresowań osobistych oraz systematyczne uwzględnianie opinii interesariuszy zewnętrznych dotyczących efektów w zakresie umiejętności.

1.3.

Senat Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi, Uchwałą Nr 20 z dnia 13 czerwca 2012 r., w sprawie określenia (zatwierdzenia) efektów kształcenia dla programu kształcenia na studiach pierwszego stopnia na kierunku „architektura i urbanistyka” o profilu ogólnoakademickim w formie stacjonarnej i niestacjonarnej we wszystkich jednostkach organizacyjnych Uczelni prowadzących ten kierunek przyporządkował kierunek „architektura i urbanistyka” do obszaru kształcenia nauk technicznych zgodnie z zasadami określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, ujętymi w przepisach wydanych na podstawie *art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.)*. Senat wskazał jako dziedzinę - nauki techniczne oraz w jej ramach dyscypliny: „architektura i urbanistyka” oraz „budownictwo”, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych.

We wniosku o zmianę nazwy kierunku „architektura i urbanistyka” na „architektura” Senat utrzymał przyporządkowanie kierunku do obszaru kształcenia nauk technicznych i wskazał jako dziedzinę - nauki techniczne oraz w jej ramach dyscypliny: „architektura” oraz „budownictwo” do których odnoszą się efekty kształcenia (Uchwała Senatu Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi Nr 3 z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie zmiany nazwy kierunku „architektura i urbanistyka” na „architektura”). Oceniana jednostka realizuje na tym kierunku I stopień kształcenia o profilu ogólnoakademickim. Studia trwają 8 semestrów. Jednostka przyporządkowała kierunek studiów zgodnie z treścią efektów kształcenia.

1.4.

Zakładane dla ocenianego kierunku efekty kształcenia są spójne z wybranymi efektami kształcenia, dla obszaru kształcenia, poziomu i profilu, do którego ten kierunek został przyporządkowany. W oparciu o informacje uzyskane od Uczelni podstawą opracowanych efektów kształcenia dla kierunku „architektura” był obowiązujący standard kształcenia dla tego kierunku, opis efektów kształcenia dla profilu ogólnoakademickiego na poziomie studiów I stopnia w obszarze kształcenia nauk technicznych oraz pełen zakres efektów kształcenia prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich w dyscyplinie „architektura” i „budownictwo”. Na etapie opracowywania koncepcji kształcenia nad spójnością określonych dla kierunku efektów kształcenia z efektami określonymi w ramach KRK dla Szkolnictwa Wyższego (Rozporządzenie MNISW z dn. 2.11.2011r. zał. Nr 2) oraz ich sformułowaniem w „Matrycy efektów kształcenia” czuwała Komisja ds. Programowych i Jakości Kształcenia.

Jednostka określiła 58 kierunkowych efektów kształcenia: 25 w zakresie wiedzy, 20 w

zakresie umiejętności i 13 w zakresie kompetencji społecznych. Opis kierunkowych efektów kształcenia uwzględnia wszystkie efekty określone w standardach kształcenia.

Przyjęte dla kierunku efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały, dzięki czemu są sprawdzalne i weryfikowalne w ramach programu studiów oraz przy zastosowaniu narzędzi i procedur przewidzianych w ramach WSZJK; klarowność zastosowanego opisu efektów kształcenia potwierdzili przedstawiciele studentów uczestniczący w pracach WKds.JK.

Na poziomie przedmiotów uwzględniono wszystkie efekty określone w standardach kształcenia jak również opracowano dla zajęć oferowanych przez uczelnię efekty przedmiotowe, które stanowią uszczegółowienie efektów kierunkowych. Efekty przedmiotowe, jak również możliwy sposób ich weryfikacji, zawarte są w poszczególnych sylabusach.

W związku z obowiązującymi standardami kształcenia (wynikającymi z *Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów architektura i weterynaria; Dz.U. nr 207, poz. 1233*) od absolwenta studiów I stopnia kształcenia na kierunku „architektura” z tytułem zawodowym inż. architekta wymagana jest uniwersalność wykształcenia ukierunkowana na wiedzę i umiejętności praktyczne o małym stopniu złożoności (efekt kształcenia z grupy treści kierunkowych - B/1 „*wykonywanie projektów architektonicznych o małym stopniu złożoności*”) czyli różnych projektów.

Na podstawie analizy programu studiów, rozmów z kadra akademicką i studentami można stwierdzić, iż studenci na początku zajęć z projektowania architektonicznego wybierają temat projektu według swych upodobań spośród proponowanych przez prowadzącego. Różnorodność tematyki projektowej na kolejnych semestrach pozwala studentowi zapoznać się z problematyką projektowania „o małym stopniu złożoności” ale też poznać działy i specjalności projektowe, z którymi spotkają się na swej drodze zawodowej w pracowniach architektonicznych. Podobnie dotyczy to kształcenia w zakresie treści dotyczących architektury sakralnej oraz wnętrza do architektury sakralnej, architektury przemysłowej, architektury krajobrazu, wystawiennictwa.

Struktura kierunkowych efektów kształcenia jest prawidłowa. Kierunkowe efekty kształcenia zostały jednoznacznie przyporządkowane do efektów obszarowych, do obszaru nauk technicznych z których kierunek się wywodzi. Przyporządkowano je również do poszczególnych przedmiotów (nie do modułów kształcenia). Przedmiotowe efekty kształcenia zostały sformułowane w sylabusach przedmiotów, w układzie efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, zgodnie z zakładaną przez Jednostkę koncepcją kształcenia.

Szczegółowy opis założonych efektów kształcenia dla ocenianego kierunku dostępny jest dla studentów w dziekanacie obsługującym kierunek oraz udostępniany za pośrednictwem strony internetowej Wydziału. Studenci ponadto mają możliwość zapoznania się z przedmiotowymi efektami kształcenia za pośrednictwem ustnej informacji udzielanej przez prowadzących, zawsze na pierwszych zajęciach z prowadzonego przez nich kursu oraz z sylabusów poszczególnych przedmiotów udostępnianych na stronie internetowej Uczelni (po zalogowaniu – strefa studencka). Studenci zapoznają się z informacjami zawartymi w sylabusach i uważają je za przydatne w toku studiów oraz prawidłowo udostępniane. Studenci potrafią intuicyjnie określić zakres wiedzy, umiejętności i kompetencji, jakie posiadać powinna osoba kończąca oceniany kierunek. Sformułowane efekty są intuicyjne oraz zrozumiałe, a efekty sformułowane w sposób umożliwiający sprawdzenie stopnia ich osiągnięcia. Zakładane efekty są weryfikowane w sposób określony w poszczególnych kartach opisu przedmiotu, stanowiących integralny element programu kształcenia. Stosowane metody weryfikacji osiąganych efektów – kształcenia polegają głównie na przeprowadzaniu następujących form: egzaminy, kolokwia w formie testów, sprawdziany wymagających

odpowiedzi merytorycznych, prezentacji i oceny projektów oraz oceny aktywności na zajęciach. Studenci wizytowanego kierunku znają i rozumieją pojęcie „efekty kształcenia” oraz potrafią uzasadnić potrzebę ich weryfikacji.

1.5.

1.5.1.

Program kształcenia został oparty o wytyczne zawarte w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2011 roku w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów weterynarii i architektury (Uchwała Rady Wydziału, załącznik nr 12A do raportu Samooceny). Programy kształcenia spełniają wymagania określone obowiązującymi standardami kształcenia.

1.5.2.

Treści programowe dla kierunku „architektura” zawarte w kartach opisu przedmiotów są spójne, zgodne z zakładanymi efektami kształcenia dla tego kierunku. Treści programowe wypełniają obowiązujące standardy kształcenia. Karty przedmiotów zawierają formy prowadzenia zajęć, treści kształcenia i literaturę, a także efekty kształcenia wraz z metodami sprawdzenia stopnia ich osiągnięcia i warunkami zaliczenia przedmiotu.

Uczelnia budując program studiów (załączony do raportu samooceny) dla kierunku architektura opierała się ściśle na wskazaniach określonych w standardach kształcenia. W Rozporządzeniu dotyczącym standardów kształcenia dla kierunku „architektura” (z 29.09.2011r.) wskazano, że: „Przynajmniej 50% zajęć powinny stanowić seminaria, ewentualnie ćwiczenia audytoryjne, laboratoryjne lub projektowe” oraz „Zajęcia o charakterze praktycznym powinny stanowić co najmniej 50% zajęć określonych w programach nauczania” i te wymagania są spełnione.

Zgodnie z tymi wskazaniem udział takich zajęć jak: seminaria, ćwiczenia audytoryjne, laboratoryjne lub projektowe wynosi 57% na studiach stacjonarnych i 53% na studiach niestacjonarnych ogółu zajęć. Natomiast zajęcia o charakterze praktycznym, a więc zajęcia na których studenci nabywają umiejętności związane z przygotowaniem zawodowym prowadzone w różnych formach, w tym głównie jako zajęcia projektowe ale i laboratoryjne oraz ćwiczeniowe i seminaryjne, stanowią 60 % ogółu ECTS (na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych).

Na podkreślenie zasługuje wprowadzenie do programu studiów przedmiotu „Projektowanie wspomaganie komputerem” (Rhino, AutoCad, Photoshop, Max3D, Revit) realizowanego przez 6 semestrów oraz przedmiotów w grupie treści z zakresu sztuk plastycznych i technik warsztatowych „Malarstwo i akwarela” i „Rzeźba”. Uczelnia deklaruje również zakup drukarki 3D i wprowadzenie do programu zajęć z modelowania. Po analizie materiałów należy stwierdzić, iż interesującą i godną polecenia jest zaczerpnięta przez kadrę akademicką SAN z uczelni zagranicznych, koncepcja podzielenia przedmiotu „historia architektury” na poszczególne okresy historyczne, wg której w edukacji architekta historia architektury z jednej strony pełni rolę strażnika dorobku twórczości architektonicznej a z drugiej pokazuje, iż sposób widzenia i wykorzystywania doświadczeń sprzed wieków ciągle zmienia się i wymaga od architekta nowych interpretacji. Stąd znacząca liczba godzin i ECTS przypisana w programie blokowi przedmiotów z zakresu historii architektury i właściwe rozłożenie w czasie - odpowiednie do progresji oferowanej wiedzy zintegrowanej z zakresem przedmiotów kierunkowych, pozwala sądzić, że studenci ugruntują tę wiedzę i będą w swojej przyszłej pracy zawodowej czerpali z doświadczeń, których korzenie sięgają 3000 lat i zrealizują między innymi takie efekty kształcenia jak: KW_11 zna teorię i historię architektury

światowej i polskiej i KW_12 rozumie przemiany zachodzące w architekturze i urbanistyce. Po analizie sylabusów oraz planu zajęć (na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych) można stwierdzić, że treści kształcenia związane z budownictwem powinny być bardziej wyeksponowane. Na kierunku „architektura” brak jest przede wszystkim laboratoriów badawczych dla „budownictwa ogólnego” i „materiałoznawstwa” co wymaga korekty.

1.5.3.

Stosowane metody umożliwiają samodzielne uczenie się studentów. Cykl dydaktyczny umożliwia indywidualną - samodzielną pracę projektową, zespołową i w grupach.

Uczelnia oferuje wiele przedmiotów o charakterze praktycznym. Analiza przedmiotów i metod kształcenia przedstawionych w sylabusach/kartach przedmiotów pozwala stwierdzić, że w programie kształcenia uwzględnia się, a w tym w szczególności w przedmiotach projektowych, rozwijanie u studentów kompetencji przydatnych do prowadzenia badań: formułowanie problemów badawczych, umiejętność doboru metod i narzędzi badawczych w tym projektowania, opracowywanie i prezentację wyników badań. Efekty kształcenia służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych studenci realizują w ramach takich przedmiotów, jak np. Podstawy projektowania architektonicznego, Architektura sakralna, Teoria urbanistyki. Zagadnienia badawcze pojawiają się również w pracy dyplomowej, w jej części pisemnej. Funkcjonuje jedno koło naukowe „Rysunek”. Zgodnie ze specyfiką kierunku architektura studenci prezentują swoje projekty na organizowanych przez uczelnię wystawach. Dwa projekty studenckie zostały zgłoszone na konkurs Stowarzyszenia Architektów Polskich im. Zbyszka Zawistowskiego – Dyplom Roku 2016.

1.5.4.

Program studiów obejmuje kształcenie w systemie ośmio-semesteralnym i prowadzi do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera architekta. W programie kształcenia i planie studiów zapisano liczbę 240 pkt. ECTS koniecznych do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów I stopnia. Studia trwają 8 semestrów. Przewidziano w nim 122 pkt. ECTS dla studiów stacjonarnych (co stanowi 50,8%) i 82 pkt. ECTS dla studiów niestacjonarnych (co stanowi 34,2%), które student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów. Pozostałe punkty student uzyskuje w ramach pracy własnej.

Analiza przedstawionych bilansów wskazuje, że przydział procentowy punktów ECST dla poszczególnych form nakładu pracy jest uzasadniony i odpowiada nakładom pracy studenta.

W sylabusach przedstawiono bilanse nakładów czasu pracy studenta w różnych formach. Czas trwania kształcenia umożliwia pełną realizację treści programowych w obu formach kształcenia.

Nakład pracy własnej studentów wynosi: 2956 godzin (6000 godzin ogółem) dla studiów stacjonarnych i 3887 godzin (6000 godzin ogółem) dla studiów niestacjonarnych, zgodnie z planem studiów. Wartości te znacznie przekraczają wymaganie określone standardem kształcenia wynoszące min. 2500 godzin. W sylabusach/kartach przedmiotów zawarte są informacje dotyczące charakterystyki przedmiotu, efektów kształcenia i metod ich sprawdzania oraz punktów ECTS dla poszczególnych przedmiotów.

1.5.5.

Punktacja ECTS na ocenianym kierunku studiów spełnia wymagania określone w §4 ust.2 i §4 ust.5 *Rozporządzenia w sprawie warunków prowadzenie studiów oraz koncepcji*

kształcenia określonej jako profil ogólnoakademicki. W pozostałym zakresie określonym w cytowanym Rozporządzeniu i standardach punktacja ECTS jest właściwa:

- język obcy – 8 pkt. ECTS,
- nauki humanistyczne: filozofia/filozofia kultury (2 pkt. ECTS), historia architektury (5x3pkt. ECTS) oraz nauki społeczne: zarządzanie małą firmą/przedsiębiorczość (1pkt. ECTS) - 18 pkt. ECTS,
- przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego: dyplom (12 pkt. ECTS)+ przygotowanie do egzaminu dyplomowego (2 pkt. ECTS) +wizualizacja dyplomu (8 pkt. ECTS) – 22 pkt. ECTS,
- technologie informacyjne – 2 pkt. ECTS); poza technologiami informacyjnymi w programie jest przedmiot „projektowanie wspomagane komputerem” (12 pkt. ECTS),
- podstawy prawa i ochrona własności intelektualnej (1 pkt. ECTS), etyka zawodu architekta (2 pkt. ECTS), bezpieczeństwo i higiena pracy 1 pkt. ECTS) - 4 pkt. ECTS,
- przedmioty podstawowe:15 pkt. ECTS,
- przedmioty kierunkowe – które mogą być zaliczone zgodnie z *Rozporządzeniem w sprawie standardów kształcenia na studiach I stopnia kierunku „architektura”* (wg numeracji w uchwale Rady Wydziału z dnia 24 września 2016 roku w sprawie przyjęcia programu kształcenia...), to: 1-5, 16-17, 19-27, co daje łącznie 80 pkt. ECTS.

1.5.6.

Program studiów umożliwia studentowi wybór modułów kształcenia, do których przypisuje się punkty ECTS w wymiarze 40,5% ogólnej liczby punktów ECTS zarówno dla studiów stacjonarnych, jak i studiów niestacjonarnych, (wybór modułów kształcenia obejmuje 97 punktów ECTS, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i studiach niestacjonarnych), co z nadwyżką spełnia wymóg określony w § 4 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U. z 2014r, poz. 1370).

W programach studiów założono różne formy wybieralności: wybieralność przedmiotu, tematu projektu, osób prowadzących, języka wykładowego, kładąc szczególnie nacisk na wybór zakresu projektowania (tematu modułu/zadania) tj.: Projekt architektoniczny II, Projekt architektoniczny III, Projekt architektoniczny – dyplom, Projekt miejski, Projekt wnętrz, Architektura krajobrazu. Na ocenianym kierunku zapewnia się studentom pulę fakultatywnych treści do wyboru co potwierdzili studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym.

1.5.7.

Podstawowymi formami zajęć są wykłady, projekty, ćwiczenia, laboratoria. Nie ma konwersatoriów i zajęć warsztatowych. Jedynym seminarium jest przygotowanie do egzaminu dyplomowego. Poszczególne roczniki podzielone są na grupy około 25 osobowe. Proporcje liczby godzin różnych form zajęć wskazują na dominację ćwiczeń, laboratoriów oraz zajęć projektowych (70% ogólnej liczby godzin). W programie studiów przewidziano, iż 1 i 2 semestr obejmuje przedmioty podstawowe i przedmioty wykształcenia ogólnego, a semestry 3-8 obejmują głównie przedmioty kierunkowe.

Udział zajęć praktycznych, projektowych, wymaganych Rozporządzeniem o standardach kształcenia, wynosi 60% pkt. ECTS. Tym samym spełniony jest wymóg kształcenia na kierunku „architektura”, który określa minimalny udział w programie kształcenia zajęć praktycznych na poziomie 50 % ogółu ECTS.

Formy prowadzenia zajęć przyjęte na ocenianym kierunku są dostatecznie zróżnicowane i sprzyjają osiągnięciu w sposób prawidłowy założonych efektów kształcenia. Studenci

pozytywnie oceniają oferowany program i plan studiów uznając, iż spełnia ich oczekiwania. Pozytywnie ocenia się dostęp do informacji o ofercie przedmiotowej, harmonogramie, czy dotyczących konstrukcji planów zajęć i ich sekwencji. Uczelnia informuje o możliwości korzystania ze ścieżek indywidualizacji kształcenia. Jednostka na ocenianym kierunku nie prowadzi kształcenia na odległość.

Formy prowadzenia zajęć przyjęte na ocenianym kierunku są dostatecznie zróżnicowane poczynając od klasycznych wykładów i ćwiczeń projektowych po laboratoria, dyskusje, projekty indywidualne i grupowe, prezentacje multimedialne są dostosowane do specyfiki kierunku i profilu kształcenia. Są one zgodne z najnowszymi zdobyczami wiedzy. Zajęcia i treści kształcenia mobilizują w większości przypadków studentów do samodzielnej pracy, co stanowi istotny element specyficzny dla kierunku architektura. Studenci korzystają podczas tej pracy z rad i wsparcia nauczycieli akademickich.

1.5.8.

W programie kształcenia przyjęto 4 tygodnie praktyk (160 godzin); 12 pkt. ECTS), co spełnia wymogi sformułowane w standardach kształcenia dla kierunku „architektura”. W ocenianej jednostce organizacją praktyk i ich przeprowadzeniem oraz faktycznym rozliczeniem studentów z ich obowiązków zajmuje się wyznaczony opiekun praktyk. Zasady i forma realizowania praktyk opisana jest w dokumencie, pt. „Program praktyki zawodowej dla studentów Społecznej Akademii Nauk w Warszawie – kierunek: Architektura i Urbanistyka” opracowanym na podstawie Regulaminu studenckich praktyk zawodowych, przez opiekuna praktyk w 2014 roku. Formą praktyk jest:

- Praca zarobkowa (zatrudnienie w formie umowy o pracę, umowy zlecenia lub umowy o dzieło; zaliczenie na podstawie umowy o organizację obowiązkowych praktyk zawodowych studentów, kartę praktyk studenckich, potwierdzenie zakładanych efektów kształcenia.
- Prace zlecone przez Uczelnię (np. plakat, inwentaryzacja itp.); zaliczenie na podstawie prezentacji rezultatów praktyki, zaświadczenie o odbyciu praktyki wystawione przez uczelnię.
- Praca w firmie zagranicznej; zaliczenie poprzez umowę o organizację obowiązkowych praktyk studentów - w języku polskim i przetłumaczona na język kraju, w którym odbywana jest praktyka, karta praktyk studenckich - w języku polskim i przetłumaczona na język kraju, w którym odbywana jest praktyka, potwierdzenie osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia - w języku polskim i przetłumaczona na język kraju, w którym odbywana jest praktyka.

Warto podkreślić, iż forma praktyki realizowana jako projekt zlecony przez Uczelnię wyjątkowo kompleksowo weryfikuje osiąganie zakładanych dla praktyk zawodowych efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych, a jej oceniony i przyjęty końcowy rezultat przez Opiekuna praktyki traktowany jest jako dokumentacja efektu praktyki.

Regulamin studenckich praktyk zawodowych jest dostępny dla studentów za pośrednictwem Internetu. Studenci czerpią również informacje o efektach kształcenia, które przewiduje praktyka z sylabusu praktyki oraz programu praktyki. Treść dokumentów i zawarte w nich zasady studenci oceniają dobrze, jako zrozumiałe i niebudzące większych kontrowersji.

Pozytywnie ocenia się przebieg odbytych praktyk. Oceniana jednostka prowadzi kompletną dokumentację dotyczącą praktyk studenckich. Studenci uzyskują odpowiednie wsparcie w zakresie przygotowania i odbycia praktyk zawodowych. Studenci w rozmowie z zespołem oceniającym pozytywnie ocenili politykę informacyjną jednostki dotyczącą zasad odbywania praktyki zawodowej oraz proaktywne podejście do realizacji praktyk przez opiekunów

praktyki. Uczelnia umożliwia zaliczenie praktyki na podstawie wykonywanej pracy zawodowej, której charakter jest spójny z kierunkowymi efektami kształcenia. W ocenianej jednostce podjęto podstawowe działania i wdrożono narzędzia pomocne w weryfikacji poprawności przebiegu praktyki oraz faktycznego osiągnięcia przez studentów założonych przez program studiów celów i efektów kształcenia. Weryfikacja odbywa się poprzez analizę dokumentacji dotyczącej praktyki, na którą składa się sprawozdawczość studenta oraz potwierdzenie efektów przez opiekunów w miejscu praktyki. Uczelnia zapewnia studentom miejsca praktyk jak również dopuszcza możliwość samodzielnego poszukiwania przez studentów miejsc praktyk. Miejsca praktyk wybierane przez studenta podlegają weryfikacji i zatwierdzeniu przez opiekuna praktyk. Nie zanotowano innych pogłębionych metod weryfikacji jakości praktyki. Studenci otrzymują pełne wsparcie w poszukiwaniu miejsca praktyki, korzystając przy tym z pomocy opiekuna praktyk i biur karier. Podsumowując, na podstawie przedstawionych materiałów i uzyskanych informacji, w tym rozmów z interesariuszami zewnętrznymi można stwierdzić, że koncepcja i sposób realizacji praktyki zawodowej umożliwia studentom uzyskanie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych związanych z zawodem inżyniera architekta i ułatwia wejście na rynek pracy. Zespołowi oceniającemu przedstawiono dzienniczki praktyk dokumentujących przebieg odbytych praktyk. Ich analiza pozwala uznać, że stosowane są właściwe sposoby weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla praktyk zawodowych.

1.5.9.

Na ocenianym kierunku program przewiduje prowadzenie zajęć w języku angielskim z przedmiotów: „History of Architecture”, „Introduction to Urban Design” oraz „Theory of Urban Planning” proponowanych w formie wykładów lub wykładów i ćwiczeń. Pozostałe kursy możliwe do wyboru nie są związane z przedmiotami podstawowymi lub kierunkowymi, ale z przedmiotami z grupy humanistycznych i społecznych. W jednostce występuje wymiana międzynarodowa oraz jest możliwość wzięcia udziału w programach międzynarodowych i stażach zagranicznych. Dotyczy to także programu Erasmus + z którego mogą korzystać nauczyciele akademicki i studenci. Informacje dotyczące wymiany międzynarodowej, pracowników zagranicznych, udziale w programach międzynarodowych i stażach zagranicznych podano w odniesieniu do całego Wydziału Humanistycznego, bez odniesienia do ocenianego kierunku. Na ocenianym kierunku pewną grupę studentów zagranicznych stanowią studenci z Ukrainy.

Jednostka współpracuje z Uniwersytetem Narodowym „Politechnika Lwowska” (Ukraina) i planuje rozpocząć współpracę (złożony wniosek) z Uniwersytetem of Sassari (Sardynia, Włochy). Kadra akademicka aktywnie uczestniczy w konferencjach międzynarodowych jak i wyjazdach do współpracujących Uczelni. Należy uznać, iż doświadczenia nauczycieli zdobyte w kontaktach międzynarodowych przekładają się na poziom i zakres przekazywanej wiedzy i stosowane metody dydaktyczne, a poprzez to na proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Mimo że jednostka posiada stałą ofertę przedmiotów w językach obcych dla studentów kierunku, w ostatnich latach nie uruchomiła takich kursów. Uczelnia posiada długoletni program współpracy z Clark University, z którą to uczelnią prowadzi warsztaty z zakresu zarządzania, komunikacji międzykulturowej prowadzonych w języku angielskim. Do tej pory z możliwości uczestniczenia w takich warsztatach skorzystała niewielka liczba 5 studentów kierunku architektura. W ramach wspomnianej współpracy z Clark University Uczelnia oferuje także 2-letnie studia realizowane w ramach jednego cyklu kształcenia, kończące się uzyskaniem dwóch dyplomów. Nie dotyczy to jednak kierunku "architektura". Zespół Oceniający dostrzega starania Wydziału w procesie umiędzynarodowienia, które wymagają dalszych intensywnych działań.

1.6.

1.6.1.

Zasady i procedury dotyczące rekrutacji zostały określone w Uchwale Senatu Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi nr 2 z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie zasad rekrutacji na studia stacjonarne i niestacjonarne w roku akademickim 2016/2017. W Uchwale tej nie ma odrębnego toku postępowania rekrutacyjnego w stosunku do kandydatów na studia na kierunku „architektura”.

Z uzyskanych informacji wynika, że od kandydatów na studia I stopnia na kierunek „architektura” wymagane jest zdanie egzaminu maturalnego (w tym matury międzynarodowej i matury europejskiej), a o przyjęciu na studia decyduje złożenie kompletu wymaganych dokumentów. Wstęp na studia jest wolny. Co roku ustalane są limity przyjęć na poszczególne kierunki, w tym na kierunek „architektura”. Brak jest egzaminu z rysunku odręcznego, który pozwalałby na ocenę predyspozycji zawodowych kandydatów.

Celem egzaminów z rysunku odręcznego jest sprawdzenie wyobraźni przestrzennej oraz wiedzy i umiejętności w zakresie elementarnej warsztatu rysunkowego i posługiwania się podstawową wiedzą o perspektywie, kształtach i proporcjach. Zasady rekrutacji powinny umożliwiać taki dobór kandydatów, którzy będą mieli możliwość uzyskania efektów kształcenia, zakładanych w procesie kształcenia na ocenianym kierunku. Kandydat powinien posiadać predyspozycje niezbędne do pracy w zawodzie architekta-projektanta. Uczelnia jako podstawową metodę weryfikacji predyspozycji studenta do podjęcia studiów na kierunku „architektura” przyjęła ocenę umiejętności kandydatów prezentowane podczas pleneru. Po zakwalifikowaniu studentów na I rok studiów Uczelnia organizuje we wrześniu plener w celu samooceny możliwości studiowania na tym kierunku. Z zapewnień Uczelni wynika, że system ten się sprawdza.

Kwestie związane z rekrutacją reguluje system wewnętrznych aktów prawnych oraz realizowana w ramach WSZJK procedura P-01, która ma pozwalać na właściwy dobór kandydatów na studia. Kandydaci mogą dokonywać rejestracji on-line lub osobiście w Biurze Rekrutacji. Decyzję w sprawie przyjęcia na studia podejmuje Komisja Rekrutacyjna, a wyniki ogłaszane są w formie list osób przyjętych na określony kierunek i stopień studiów. Zdaniem studentów zasady dotyczące rekrutacji na studia były dostępne z odpowiednim wyprzedzeniem na uczelnianych kanałach informacji oraz były dla nich zrozumiałe. Studenci pozytywnie oceniają organizację procesu rekrutacji oraz dotyczące jej zasady.

1.6.2.

Wydział Nauk Humanistycznych SAN w Warszawie nie ma uprawnień do potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów na ocenianym kierunku. Istnieje jednak taka możliwość w Uczelni macierzystej (w Łodzi), gdzie kwestie związane z potwierdzaniem efektów uczenia się na ocenianym kierunku określa Regulamin potwierdzenia efektów uczenia się w Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi przyjęty uchwałą Senatu SAN z dnia 24 marca 2015 roku wdrożony z dniem 1 października 2015. Określa ona zasady potwierdzania posiadanych kwalifikacji i kompetencji wnioskodawców w celu stworzenia elastycznego systemu kształtowania ścieżki nauczania i procedury związane z potwierdzeniem efektów uczenia się oraz wskazują organy do tego uprawnione.

1.7.

1.7.1.

Zgodnie z Regulaminem studiów przedmioty kończą się zaliczeniem, zaliczeniem na ocenę lub egzaminem. Weryfikacja końcowych efektów kształcenia odbywa się w procesie dyplomowania, który obejmuje przygotowanie projektu i pracy dyplomowej, zgodnie z opracowanymi na Uczelni standardami oraz egzamin dyplomowy na którym student prezentuje projekt dyplomowy oraz odpowiada na pytania związane z kierunkiem studiów oraz tematyką pracy.

Jak wynika z analizy protokołów egzaminu dyplomowego w kilku przypadkach zadawane były pytania odnoszące się do elementarnej wiedzy wykorzystywania profesjonalnego oprogramowania.

Każdy egzamin powinien zawierać odniesienia do aspektów: budowlano-konstrukcyjnych, projektowych i historyczno-kulturowych, zgodnie z Polskimi Ramami Kwalifikacji i Standardami kształcenia. Część opisowa prac dyplomowych realizowana jest zasadniczo według jednolitego schematu, zakresu i układu.

Oceny prac dyplomowych uznane zostały przez ZO za zasadne. Prace dyplomowe z którymi zapoznał się Zespół Oceniający spełniały wymagania stawiane pracom inżynierskim studiów I stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku architektura,. Przygotowaniu do egzaminu dyplomowego (8 semestr) przypisano 2 pkt. ECTS (50 godzin), dyplomowi (7 i 8 semestr) przypisano 14 pkt. ECTS (350 godzin), z czego na sam projekt /esej 170 godzin. Dotyczy to prac wykonanych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Na podstawie przeglądu prac etapowych można stwierdzić iż poziom ich jest zróżnicowany. Wskazane/pomocne dla studentów byłoby poza samą oceną, bezpośrednie umieszczenie na nich uwag co jest poprawne, a co niewłaściwe, a co jest praktyką niektórych uczelni..

Przegląd prac etapowych i dyplomowych wskazuje, że w większości przypadków prace dyplomowe i etapowe odpowiadają wymaganiom stawianym pracom/projektom inżynierskim w rozumieniu standardów kształcenia i ram kwalifikacji. Niektóre prace etapowe posiadają braki w opisie plansz: np. brak formy studiów (stacjonarne czy niestacjonarne), nazwiska prowadzącego oraz etapu (rok/semestr) studiów. Podsumowanie oceny przez Zespół Oceniający losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych przedstawione jest w załączniku nr 3 do raportu.

Weryfikacja efektów kształcenia uzyskanych w ramach praktyki zawodowej przeprowadzana jest na podstawie dziennika praktyk prowadzonego przez studenta i oceny opiekuna praktyk. Sposoby weryfikacji efektów kształcenia są ujęte w kartach opisu przedmiotu. Metoda weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów podana jest w sylabusach. O zasadach oraz wyborze formy weryfikacji efektów kształcenia decyduje każdy z prowadzących zajęcia, informując o tym studentów na pierwszych zajęciach.

Na ocenianym kierunku stosuje się zróżnicowane formy weryfikacji zdobywanych efektów kształcenia, które w większości dostosowane są do rodzaju sprawdzanego efektu. Formami takimi są: egzamin, zaliczenie, sprawdzian, kolokwium, test, ocena projektów indywidualnych i grupowych oraz obserwację aktywności studenta na zajęciach projektowych i laboratoryjnych, ocena wykonania zadań praktycznych, udziału w dyskusji. Na etapie praktyki zawodowej analizuje się dokumentację związaną z praktyką, odbywa rozmowy ze studentami, natomiast w trakcie procesu dyplomowania efekty zdobyte przez studenta weryfikuje komisja egzaminacyjna w oparciu o ustanowione wcześniej kryteria. W opinii studentów egzaminy i inne formy weryfikacji osiągniętych przez nich efektów uczenia się dostosowane są do specyfiki studiów oraz pozwalają na rzetelną weryfikację założonych efektów kształcenia zarówno na gruncie wiedzy, umiejętności jak i kompetencji społecznych. Zdaniem studentów pytania i zadania egzaminacyjne formułowane są w sposób pozwalający na weryfikację większości przekazanych treści kształcenia. Studenci nie zgłosili uwag we wskazanym zakresie.

1.7.2.

Zgodnie z §20 Regulaminu studiów na Społecznej Akademii Nauk, który jest głównym dokumentem określającym zasady zaliczania przedmiotów i egzaminy, na wizytowanym kierunku funkcjonuje sześciostopniowa skala ocen (od 2-niedostateczny do 5 - bardzo dobry). Na Wydziale i dla kierunku „architektura” nie stworzono odrębnego, jednolitego systemu oceny stopnia osiągnięcia założonych efektów kształcenia, którego ogólne zasady wynikają z przepisów regulaminu studiów. Wymagania związane z zaliczaniem poszczególnych etapów kształcenia określone są w sylabusach/kartach przedmiotów.

Ustalenie szczegółowych zasad oceniania, skal ocen i zasad ich wystawiania należy zawsze do nauczycieli akademickich prowadzących przedmioty. Ocena końcowa na dyplomie wyznaczana jest jako wypadkowa: średniej ocen z toku studiów, oceny z pracy dyplomowej oraz oceny z egzaminu dyplomowego na którym zadawane są trzy pytania. Prace dyplomowe objęte są systemem antyplagiatowym. Studenci kierunku wyrazili opinię, iż system oceny zdobywanych przez nich efektów kształcenia w trakcie roku akademickiego jest dla nich przejrzysty i zrozumiały oraz że jest udostępniany dla nich z odpowiednim wyprzedzeniem.

Studenci wiedzą, iż zasady związane z systemem oceniania wynikają z regulaminu studiów, a szczegółowe zasady dotyczące oceny ich nakładu pracy ustala prowadzący zajęcia, o których to zasadach są informowani na pierwszych zajęciach. Studenci stwierdzili, również, iż podstawowe informacje dotyczące zasad zaliczania poszczególnych form zajęciowych znajdują się w kartach poszczególnych przedmiotów, z którymi mogą zapoznać się na stronie internetowej Uczelni. Wydział nie prowadzi na kierunku „architektura” kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

3. Uzasadnienie.

Koncepcja kształcenia na kierunku „architektura” pozwala realizować cele określone przez Politykę Jakości oraz Misję i Strategię Rozwoju SAN i Wydziału Nauk Humanistycznych w Warszawie. Analiza przedmiotów kształcenia, treści i metod kształcenia pozwala stwierdzić, że studenci są przygotowani do prowadzenia badań naukowych. Udział zajęć praktycznych, projektowych wynosi 60% ogółu punktów ECST a tym samym spełnia wymagane minimum 50% pkt. ECTS. Liczba punktów w ramach realizacji programu studiów zgodnie z opisem standardów kształcenia na kierunku „architektura” wynosi 240 pkt. ECTS. Kierunkowe efekty kształcenia i sylabusy przedmiotów są w prawidłowy sposób udostępnione studentom, są sformułowane w sposób zrozumiały oraz okazują się przydatne w zdobywaniu umiejętności i koniecznych kwalifikacji zawodowych o profilu ogólnoakademickim. Udział zajęć takich jak : seminaria, ćwiczenia audytoryjne, laboratoryjne lub projektowe wynosi na studiach stacjonarnych 57 % p. ECTS a na niestacjonarnych 53 % ogółu p. ECTS co spełnia wymagania określone w standardach kształcenia. Przegląd prac etapowych i dyplomowych wskazuje, że wszystkie przeglądane podczas wizytacji prace dyplomowe i w większości przypadków prace etapowe odpowiadają wymaganiom stawianym pracom/projektom inżynierskim w rozumieniu standardów kształcenia i ram kwalifikacji. Niektóre prace etapowe posiadają braki w opisie plansz: np. brak formy studiów (stacjonarne czy niestacjonarne), nazwiska prowadzącego oraz etapu (rok/semestr) studiów.

Pytania na egzaminie dyplomowym, inżynierskim zawierają pytania z zakresu treści podstawowych i kierunkowych ,przy czym sporadycznie wystąpiły przypadki pytań odnoszących się do elementarnej wiedzy wykorzystywania profesjonalnego oprogramowania. Formy prowadzenia zajęć przyjęte na ocenianym kierunku są dostatecznie zróżnicowane i kładą nacisk na realizację założonych efektów kształcenia. Organizacja procesu kształcenia w

tym praktyk zawodowych i realizacja kształcenia przebiega prawidłowo. Brak wyraźnego umiędzynarodowienia procesu kształcenia na ocenianym kierunku. System sprawdzania i oceniania studentów umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Zasady i procedury rekrutacji na studia I stopnia zapewniają dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Obowiązujące procedury rekrutacji uwzględniają zasadę zapewnienia równych szans w podjęciu kształcenia na kierunku „architektura”. Zespół oceniający sformułował zalecenia doskonalące koncepcję rekrutacji i kształcenia.

4. Zalecenia.

Zaleca się jednostce:

- jednoznaczne sprofilowanie kierunku i dostosowanie go do możliwości jednostki, do prowadzenia kształcenia o przyjętym profilu. Właściwym wydaje się przy obecnej liczbie studentów oraz przyjętych efektach kształcenia i standardach jego przededefiniowanie z profilu ogólnoakademickiego na profil praktyczny kształcenia, zgodnie z deklaracjami jednostki,
- uwzględnienie w egzaminie dyplomowym, inżynierskim pytań z zakresu treści kierunkowych, w tym odniesienia do aspektów: budowlano-konstrukcyjnych, projektowych i historyczno-kulturowych,
- rozważenie wprowadzenia w systemie rekrutacji ewaluacji predyspozycji kandydatów do wykonywania rysunku odręcznego jako dobrą praktykę powszechnie stosowaną na kierunkach „architektura”.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena – w pełni.

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1.

Uczelnia zgłosiła do minimum kadrowego kierunku dziesięciu nauczycieli akademickich. Wszyscy zgłoszeni nauczyciele zostali przez Zespół PKA zaliczeni do minimum. Minimum kadrowe kierunku „architektura”, prowadzonego na poziomie studiów pierwszego stopnia - inżynierskich o profilu ogólnoakademickim w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym stanowi 10 nauczycieli akademickich: 3 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego (w tym 2 z tytułami profesora) oraz 7 ze stopniem naukowym doktora.

Wśród nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla 7 pracowników Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy, dla 3 pracowników Uczelnia stanowi dodatkowe (drugie) miejsce pracy. Pracownicy zatrudnieni są na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów, co odpowiada spełnieniu wymagania §13 ust. 1 ww. rozporządzenia.

Dorobek naukowy, odpowiadający obszarowi nauk technicznych i dziedzinie nauk technicznych, wykazują wszyscy pracownicy zaliczani do minimum kadrowego. Wśród nich dorobek 9 pracowników odpowiada dyscyplinie architektura i urbanistyka, natomiast dorobek 1 pracownika odpowiada dyscyplinie budownictwo. Szczegółowy wykaz dorobku pracowników stanowiących minimum kadrowe pozwala na realizację efektów kształcenia i standardów określanych dla tego kierunku studiów. Zespół Oceniający potwierdza spełnienie warunku określonego w §12 ust. 1 ww. rozporządzenia, zgodnie z którym nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego określonego kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim, jeżeli posiada zapewniający realizację programu studiów dorobek naukowy.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów na studiach I stopnia wynosi 1:26. Proporcja ta spełnia wymagania zawarte w paragrafie 17 ust. 1 pkt.8 ww. rozporządzenia.

Obciążenia dydaktyczne pracowników stanowiących minimum kadrowe ma zróżnicowany poziom, zarówno w wymiarze godzinowym jak i uczestnictwie w realizacji procesów dydaktycznych na studiach prowadzonych w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. Wszyscy pracownicy minimum kadrowego wykazują obciążenia dydaktyczne na studiach prowadzonych w trybie niestacjonarnym. Na studiach prowadzonych w trybie stacjonarnym obciążenie dydaktyczne wykazuje 8 z 10 pracowników minimum kadrowego. Liczba godzin zajęć dydaktycznych wszystkich pracowników zaliczanych do minimum kadrowego spełnia wymóg sformułowany w § 13 ust. 2 ww. rozporządzenia.

2.2.

Zajęcia dydaktyczne na kierunku „architektura” prowadzą nauczyciele akademicy wykazujący się doświadczeniem dydaktycznym, dorobkiem naukowym adekwatnym do realizowanego programu studiów i zakładanych efektów kształcenia w obszarze nauk technicznych w dyscyplinie architektura i urbanistyka oraz doświadczeniem projektowo-twórczym, wymaganym w celu zapewnienia odpowiednich standardów, obowiązujących na uczelniach kształcących architektów.

Badania naukowe prowadzone przez pracowników są związane z kierunkiem kształcenia. Potwierdzono bezpośredni udział studentów w części prowadzonych w jednostce badań naukowych oraz w rozpowszechnianiu ich efektów w formie referatów konferencyjnych. W tym zakresie jednostka spełnia warunki, jakie musi spełniać podstawowa jednostka organizacyjna uczelni, aby prowadzić studia o profilu ogólnoakademickim, sprecyzowane w § 8 ust. 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r., w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370).

Hospitacje zajęć dydaktycznych przeprowadzone podczas wizytacji potwierdziły ich dobry poziom pod względem merytorycznym i metodycznym. W zakresie wiedzy przekazywanej studentom nauczyciele akademicy podkreślają integralność warstwy naukowej i praktycznej - waloru szczególnie istotnego w dyscyplinie architektura i urbanistyka. Pozwala ona w wysokim stopniu osiągać efekty kształcenia na I stopniu studiów na kierunku „architektura”. Na ocenianym kierunku nie są prowadzone zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

2.3.

Polityka kadrowa realizowana na Wydziale Nauk Humanistycznych w Warszawie, gdzie prowadzone są studia na kierunku „architektura”, odpowiada polityce kadrowej prowadzonej przez Władze Społecznej Akademii Nauk w Łodzi. Jej założenia zorientowane są na: wspieranie rozwoju kompetencji kadry naukowo-dydaktycznej, zarządzanie zasobami ludzkimi poprzez łączenie systemu oceniania, motywowania oraz rozwoju pracowników. Standardy dotyczące kwalifikacji nauczycieli akademickich oraz wskaźniki ich osiągania zostały sprecyzowane w ogólnouczelnianym Systemie Zarządzania Jakością Kształcenia w formie szczegółowych procedur.

Wspieranie rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej koncentruje się na finansowaniu: publikacji w czasopismach i monografiach, udziału w konferencjach naukowych, projektów i grantów wewnętrznych, stypendiów naukowych, współpracy międzynarodowej, kursów pedagogicznych dla młodej kadry.

Okresowa ocena kadry przeprowadzana jest w cyklach czteroletnich i obejmuje obszary osiągnięć: naukowo-badawczych, dydaktyczno-wychowawczych, organizacyjnych. Jej wyniki uwzględniane są precyzowaniu obsady zajęć dydaktycznych oraz w polityce awansowej.

W trakcie wizytacji ZO potwierdzono, realizowane w ramach polityki kadrowej, działania zmierzające do umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Pracownicy naukowo-dydaktyczni kierunku realizują współpracę naukową z Politechniką Katalońską w Barcelonie, Uniwersytetem Narodowym Politechniką Lwowską we Lwowie oraz Clark University.

2.4.

Badania naukowe prowadzone w jednostce w ramach kierunku „architektura” odpowiadają obszarowi nauk technicznych. Ich efekty są wykorzystywane w kształtowaniu efektów kształcenia. Badania są prowadzone w subdyscyplinach, takich jak np.: architektura bioklimatyczna i ekologiczna, historia architektury, teoria architektury, konserwacja zabytków, rewitalizacja centrum miast, gospodarka przestrzenna, planowanie miejscowe czy rewaloryzacja i modernizacja zespołów miejskich. Przykładami uczestnictwa pracowników kierunku „architektura” w interdyscyplinarnych badaniach naukowych są trzy projekty badawcze o międzynarodowym zasięgu: „Narracja jako narzędzie dydaktyczne” (2014), „Smart House for Persons with Physical Disabilities” (2015), „Poszukiwania znaczenia w architekturze sakralnej” (2016). Wyniki tych badań są publikowane w monografiach i recenzowanych czasopismach, prezentowane w formie referatów na konferencjach naukowych i wykorzystywane w wybranych zajęciach dydaktycznych.

Z przeglądu dorobku naukowego nauczycieli akademickich wynika, że jest on również rezultatem ich indywidualnych dokonań, nieafiiliowanych bezpośrednio przez SAN. Kadra naukowa kierunku wykazuje niską skuteczność podejmowanych zespołowo starań o finansowanie badań naukowych ze źródeł zewnętrznych (NCN, NCBiR, NPRH, MNiSW i innych). Przedstawiciele uczelni podczas wizytacji poinformowali, iż Senat SAN rozszerzył system motywacyjny, jak i zasady oceny kadry, wprowadzając promowanie aktywności

naukowo-dydaktycznej w zakresie pozyskiwania grantów badawczych i prowadzenia prac projektowych przyznając dodatkowe punkty w ocenie okresowej.

2.5.

Przeanalizowany przez ZO dorobek naukowy kadry, zakres merytoryczny programu kształcenia oraz tryb jego realizacji potwierdza wykorzystywanie rezultatów prowadzonych badań naukowych w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na kierunku „architektura”. Efekty prowadzonych prac badawczych pracownicy wykorzystują w systematycznej aktualizacji treści kształcenia. Doświadczenia projektowo-twórcze kadry wykorzystywane są bezpośrednio w formułowaniu tematyki prac semestralnych i projektów dyplomowych inżynierskich.

Działania doskonalące program kształcenia na kierunku „architektura” wspomagają systematyczne kontakty środowiska naukowego z przedstawicielami: Izby Architektów Rzeczypospolitej Polskiej, Stowarzyszenia Architektów Polskich, Instytutu Analiz Rynku Pracy, jednostek samorządu terytorialnego, firm producenckich i deweloperskich. Interesariusze zewnętrzni, współtworzący Komisję Programową kierunku „architektura”, wnoszą w proces doskonalenia programu kształcenia postulaty uwzględniające między innymi aktualne wymogi rynku pracy.

3. Uzasadnienie

Kryterium minimum kadrowego na studiach I stopnia kierunku „architektura” jest spełnione pod względem kwalifikacji zaliczonych do niego 10 nauczycieli akademickich oraz właściwej ich proporcji liczbowej w stosunku do liczby studentów.

Nauczyciele akademicy prowadzący poszczególne zajęcia dydaktyczne posiadają dorobek naukowy, osiągnięcia projektowo-twórcze oraz kompetencje dydaktyczne zapewniające odpowiedni poziom realizacji programu studiów, efektów kształcenia oraz standardów wymaganych dla studiów architektonicznych.

Badania naukowe prowadzone przez kadrę zawierają się w dyscyplinach architektura i urbanistyka oraz budownictwo. Zakres szczegółowy, poziom rezultatów oraz udział w nich studentów są podstawą umożliwiającą realizację programu kształcenia na studiach I stopnia o profilu ogólnoakademickim. Rezultaty badań naukowych, autoryzowanych przez poszczególnych pracowników naukowych, są wykorzystywane w opracowywaniu, realizacji i doskonaleniu programów kształcenia na ocenianym kierunku.

Politykę kadrową na kierunku „architektura” regulują założenia przyjęte przez Władze Społecznej Akademii Nauk w Łodzi dla wszystkich tworzących ją wydziałów i kierunków. Ich realizację regulują odpowiednie procedury sprecyzowane w ogólnouczelnianym Systemie Zarządzania Jakością Kształcenia. Integrują one mechanizmy oceny, motywacji i rozwoju pracowników.

4. Zalecenia.

1. Intensyfikacja działań zmierzających do podniesienia poziomu umiędzynarodowienia kadry naukowo-dydaktycznej.
2. Uruchomienie mechanizmów motywujących do podejmowania przez zespoły pracowników naukowych jednostki starań o granty badawcze i prace projektowe.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem. *

1. Ocena - w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

3.1.

Wydział Nauk Humanistycznych na kierunku „architektura” współpracuje z biurami projektów, ogólnopolskimi stowarzyszeniami zawodowymi z ich oddziałami regionalnymi: Stowarzyszeniem Architektów Polskich, Izbą Architektów Rzeczypospolitej Polskiej oraz jednostkami samorządów terytorialnych, przedsiębiorstwami branży deweloperskiej i budowlanej, Instytutem Analiz Rynku Pracy oraz innymi podmiotami o łącznej liczbie 58. Przedstawiciele pracodawców, będący jednocześnie członkami Komisji Programowej kierunku „architektura” konsultowali program nauczania od strony praktycznej. Ich zadaniem jest również, m.in.: formułowanie opinii na temat oczekiwań pracodawców wobec absolwentów kierunku „architektura”, opiniowanie programów studiów z punktu widzenia ich przydatności gospodarczej, wskazywanie możliwości poszerzenia oferty edukacyjnej w zakresie kursów, szkoleń, itp. Podczas spotkania Zespołu Oceniającego z otoczeniem społeczno-gospodarczym, podniesione zostały m.in. sprawy dotyczące: konieczności zwrócenia uwagi na umiejętności w zakresie doradztwa, kształcenia dualnego w ramach systemu szkoleń, udziału studentów w pracach przy konkretnych realizacjach projektów oraz modelowania sylwetki absolwenta z uwzględnieniem potrzeb konkretnego rynku pracy i oczekiwań społecznych. Zespół Oceniający jednak chce podkreślić, iż program studiów jest wyznaczony przez standardy kształcenia więc możliwości jego uelastycznienia są ograniczone, nie mniej jednak warto poszukać rozwiązania uwzględniającego uwagi pracodawców w szczególności w realizacji zajęć projektowych. Otoczenie społeczno-gospodarcze tworzą, takie instytucje i firmy, jak obecne na spotkaniu z Zespołem Oceniającym: Biznes Center Club, Roto Frank, Qualia Development, Bulanda Mucha Architekci. W ramach współpracy z otoczeniem gospodarczym studenci kierunku „architektura” mają możliwości odbycia praktyk zawodowych. Możliwe jest również samodzielne poszukiwanie przez studentów miejsc praktyk, stosując przy tym bardzo skrupulatnie kryteria akceptacji przez Opiekuna praktyk, wskazanych przez studentów firm jako miejsc praktyk zawodowych. Uczelnia przyjęła zasadę iż samodzielne poszukiwanie przez studentów miejsc praktyk traktowała jako wykazanie się przedsiębiorczością w przygotowaniu do przyszłej pracy zawodowej. Jednostka nie sprecyzowała profilu działalności części firm wskazanych jako współpracujących przy odbywaniu praktyk, ale nazwy firm (pracownie projektowe, urbanistyczne oraz firmy deweloperskie) i podstawowe o nich informacje pozwalają uznać, iż umożliwiają realizację efektów kształcenia określonych dla praktyk zawodowych ocenianego kierunku.

3.2.

Nie dotyczy.

3. Uzasadnienie.

Wydział Nauk Humanistycznych na kierunku „architektura współpracuje z otoczeniem społecznym i gospodarczym, w tym z firmami i innymi pracodawcami, w zakresie określenia efektów kształcenia i oceny stopnia ich realizacji. Jednostka współpracuje z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie prowadzenia i organizacji studiów, w tym w realizacji programu kształcenia. Uczelnia w pełni zapewnia studentom odpowiednie miejsca odbywania praktyk ale możliwe jest również samodzielne poszukiwanie przez studentów miejsc praktyk, stosując przy tym bardzo skrupulatnie kryteria akceptacji przez Opiekuna praktyk, wskazanych przez studentów firm jako miejsc praktyk zawodowych.

Jednostka współpracuje z Mazowiecką Okręgową Izbą Architektów oraz z Warszawskim Oddziałem SARP (3 członków organów kierowniczych tych organizacji należy do minimum kadrowego kierunku, w tym 2 do MAOIA, 3 do Wydziałowej Komisji ds. programów kształcenia oraz 2 do Wydziałowej Rady ds. jakości kształcenia). Wpływa to pośrednio na podnoszenie kwalifikacji studentów. Pełne uwzględnienie przez Uczelnię w programie studiów standardów kształcenia pozwala sądzić, iż absolwenci są przygotowani do podjęcia praktyki zawodowej wymaganej do uzyskania uprawnień do projektowania i w konsekwencji kwalifikacji do działania na określonym rynku pracy.

4. Zalecenia

Zalecana jest ściślejsza i szersza wzajemna współpraca w szczególności w zakresie dostosowania i stałego doskonalenia efektów kształcenia do wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego i kulturalnego w celu zapewnienia absolwentom lepszego dostępu do rynku pracy. Dotyczy to również organizacji praktyk zawodowych, które powinny być organizowane w większej części przy udziale Uczelni, a nie przez samych studentów, tak aby program praktyk pozwalał na osiągnięcie przez nich podczas praktyk zakładanych efektów kształcenia, Zalecany jest udział przedstawicieli organizacji zawodowych w obronach prac dyplomowych.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1. Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa wykorzystywana w realizacji programu kształcenia na kierunku „architektura” zlokalizowana jest w budynku przy ulicy Łuckiej 11 w Warszawie. Jego powierzchnia wynosi ok. 6480,2 m². Do celów dydaktycznych przystosowano: 3 aule wykładowe (dla 200 os.), 6 sal wykładowych (dla 100-120 os.), 7 sal laboratoryjnych, 12 specjalistycznych sal dydaktycznych (w tym multimedialne pracownie dydaktyczne), 30 uniwersalnych sal dydaktycznych (dla 20-40 os.), 4 sale seminaryjne (dla 20 os.), pracownię rzeźby, pracownię malarstwa i rysunku, studio telewizyjne, studio radiowe, studio filmowe. W budynku zlokalizowano bibliotekę. Obiekt wyposażony jest w podjazdy, windy wewnętrzne i toalety przystosowane dla osób niepełnosprawnych.

Sal dydaktyczne wyposażone są w sprzęt audiowizualny i nagłaśniający. Zestawy komputerowe udostępniane studentom w pomieszczeniach dydaktycznych wyposażone są w specjalistyczne oprogramowanie do projektowania architektonicznego, wizualizacji, animacji, projektowania graficznego (dostępne oprogramowanie: Ruino, AutoCad, Photoshop, Max3D, Evit, MS Office, ZoomTextMagReader). W bibliotece oraz w pracowniach komputerowych znajdują się stanowiska komputerowe przeznaczona dla osób niedowidzących i niedosłyszących.

Liczba studentów kierunku zestawiona z liczbą i powierzchnią sal, w których odbywają się zajęcia jest dobra – stwarza dobre warunki ergonomiczne do studiowania. Liczba stanowisk w poszczególnych salach dostosowana jest do powierzchni tych pomieszczeń i liczby studentów studiujących w ocenianej jednostce. Kształcenie odbywa się w warunkach dostosowanych do możliwości osiągania zakładanych efektów kształcenia. Wyposażenie pomieszczeń dydaktycznych i laboratoriów w szczególności informatycznych ocenianej jednostki jest na bardzo dobrym poziomie. Sale zajęciowe są dostosowane do efektywnego kształcenia na dobrym poziomie. Studenci i nauczyciele pozytywnie oceniają stan techniczny infrastruktury. Studenci zgłosili potrzebę zaadaptowania w budynku uczelni modelarni, której brak stanowi ograniczenie możliwości kształtowania efektów kształcenia związanych z umiejętnościami modelowania. Podczas wizytacji przedstawiciel Uczelni poinformował, iż podjęto już działania w tym zakresie i został wykonany projekt modelarni zlokalizowanej w obiektach Uczelni przy ul. Ciołka 6, rozpoczęto prace adaptacyjne. W ocenianej jednostce można korzystać z bezprzewodowego Internetu. Jest możliwość korzystania z dostępnego sprzętu i zasobów lokalowych, również po godzinach zajęć.

4.2.

Zasoby biblioteczne dostępne dla studentów kierunku „architektura” stanowią część zbiorów Biblioteki Filii SAN w Warszawie. Tematyce związanej z architekturą, projektowaniem architektonicznym i sztuką odpowiada 220 pozycji książkowych i ok. 750 czasopism. W bibliotece dostępne są prenumerowane czasopisma: Detail, GA Dokument, Arteon, 2+3D Grafika. Szerszy zakres literatury z tych zakresów dostępny jest pośrednio w zbiorach Biblioteki Głównej SAN w Łodzi. Studentom kierunku umożliwiono korzystanie z zasobów bibliotek innych uczelni warszawskich w oparciu o międzyuczelniany rewers biblioteczny. Stanowiska komputerowe zainstalowane w pomieszczeniu biblioteki umożliwiają bezpośrednie korzystanie z elektronicznych pełnotekstowych i bibliograficznych baz danych wybranych tytułów czasopism na Platformie EBSCO. Poprzez dostęp do bazy Wirtualnej Biblioteki Nauki możliwe jest korzystanie z polskich i zagranicznych baz bibliograficznych, abstraktowych i pełnotekstowych – Elsevier, Nature & Science, Scopus, Springer, Web of Science, Wiley, Ebsco. Studenci mają również dostęp on-line do biblioteki Clark University

oraz zasobów bibliotecznych IBUK. Aktualizacja i poszerzanie zasobów biblioteki przeprowadzane są systematycznie w oparciu zapotrzebowania formułowane przez studentów i nauczycieli akademickich.

Według oceny nauczycieli i studentów biblioteka posiada niezbędny księgozbiór z obszaru architektury, nie brakuje literatury podstawowej, a bardziej szczegółowe pozycje w przypadku konieczności są zamawiane z biblioteki głównej w Łodzi lub mogą być wypożyczone z innych bibliotek, z którymi Uczelnia podpisała umowę. Biblioteka dostępna jest dla studentów w odpowiednich godzinach. Studenci chętnie korzystają z księgozbioru biblioteki, który zapewnia piśmiennictwo wskazane w sylabusach. Studenci wyrazili pozytywne opinie na temat osób pracujących w bibliotece i ogólnego jej funkcjonowania.

4.3

Jednostka nie prowadzi kształcenia na odległość.

3. Uzasadnienie

Zintegrowana lokalizacja infrastruktury dydaktycznej wizytowanego kierunku w jednym budynku, stwarza dogodne warunki dla studentów i nauczycieli akademickich. Prawo własności do nieruchomości gwarantuje stabilną bazę dydaktyczną i możliwości perspektywicznego jej doskonalenia. Aktualna struktura, liczba i powierzchnie pomieszczeń, w których prowadzone są zajęcia dydaktyczne odpowiadają potrzebom i specyfice kształcenia na kierunku „architektura”. Ogół tych pomieszczeń jest bardzo dobrze wyposażony w nowoczesny sprzęt audiowizualny. Indywidualny dostęp studentów w trakcie zajęć do stanowisk komputerowych, wyposażonych w specjalistyczne oprogramowanie zapewnia odpowiednie warunki w realizacji procesu kształcenia.

Oceniana jednostka zapewnia odpowiednią bazę dydaktyczną umożliwiającą osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia oraz prowadzenie zajęć na dobrym poziomie. Uczelnia zapewnia dostęp do sprawnie funkcjonującej biblioteki pozytywnie ocenianej przez studentów. Biblioteka posiada odpowiedni księgozbiór oraz dostęp do baz danych. Udogodnienia lokalowe i przyjęte rozwiązania związane z funkcjonowaniem biblioteki ocenia się pozytywnie.

4. Zalecenia

Wydzielenie w bibliotece strefy czytelnicy ze stanowiskami do pracy indywidualnej.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na

tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1.

W ramach opieki naukowej studenci uzyskują odpowiednie wsparcie kadry naukowo-dydaktycznej, na co dzień. Studenci podkreślają dobre podejście pracowników do ich problemów oraz właściwy stosunek nauczycieli do wykonywanych obowiązków. Liczba pracowników dostosowana jest do liczby studentów. Studenci otrzymują odpowiednie wsparcie w procesie dyplomowania. Proces ten regulują szczegółowe, jasne i znane studentom zasady ujęte w zasadach dyplomowania i odpowiednich procedurach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Studenci ocenianego kierunku w ramach procesu dyplomowania realizują seminaria dyplomowe, przygotowują pracę dyplomową i projekt dyplomowy oraz zdają egzamin dyplomowy. Studenci wybierają tematy prac dyplomowych/projektów z dostępnych zaproponowanych przez promotora list albo proponują swoje autorskie projekty w porozumieniu z promotorami, których wybierają ze względu na swoje zainteresowania naukowe. Studenci uważają system zapisów na seminaria dyplomowe za efektywny. Studenci uzyskują odpowiednie wsparcie kierujących pracami dyplomowymi nauczycieli akademickich. Studenci ocenianego kierunku otrzymują podstawowe wsparcie w zakresie przygotowania do prowadzenia badań w szczególności poprzez realizowanie prac okresowych zawierających elementy pracy badawczej podczas realizacji których liczyć mogą na wskazówki prowadzących przedmioty. W szczególności zaś studenci rozwijają swoje umiejętności w zakresie przygotowania do prowadzenia badań we wspomnianym procesie dyplomowania, gdzie mogą liczyć na pełne wsparcie ze strony promotorów ich prac dyplomowych. Studenci wyrazili opinię, iż zdobyte przez nich podczas zajęć wiedza i umiejętności, są wystarczające do przygotowania projektu dyplomowego oraz napisania pracy dyplomowej, jak również do podjęcia bardziej zaawansowanych studiów II stopnia do czego wszyscy obecni na spotkaniu będą dążyć. Na ocenianym kierunku funkcjonuje formalnie jedno koło naukowe – Koło Naukowe „Rysunek”. Zainteresowanie studentów tego typu działalnością jest niewielkie. Samorząd Studencki podjął działania w celu nawiązania współpracy z Kołem Naukowym Architektury Informatycznej Politechniki Warszawskiej oraz Kołem Naukowym Architektura & Nowe Media Wyższej Szkoły Ekologii i Zarządzania w Warszawie. Plan współpracy jest w trakcie opracowania. Studenci są zaangażowani w działalność przygotowującą ich do prowadzenia badań naukowych np. poprzez zaznajamianie w nowe trendy i rozwiązania architektoniczne, wizyty terenowe w nowopowstałych lub budowanych obiektach. Trzeba też podkreślić, iż dwie prace dyplomowe - projekty studentów zostały w 2016 roku zgłoszone na ogólnopolski konkurs architektoniczny SARP-Dyplom roku.

W zakresie opieki dydaktycznej jednostka gwarantuje studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z osobistych konsultacji z pracownikami naukowo-dydaktycznymi. Dyżury odbywają się zgodnie z planem, a ich miejsca i czas są dostosowane do potrzeb studentów i podane do ich wiadomości na stronie internetowej kierunku. Władze Wydziału w szczególności osoby odpowiedzialne za sprawy studenckie umożliwiają studentom kontakt ze

poprzez odbywanie dyżurów dostosowanych do planów i potrzeb studentów. Studenci mają nieograniczony dostęp do sylabusów poszczególnych przedmiotów, które uważają za pomocne w toku studiów. Sylabusy są udostępniane studentom na pierwszych zajęciach oraz za pośrednictwem strony internetowej. Studenci mają wcześniejszy dostęp do informacji o harmonogramie zajęć na dany semestr oraz do swoich planów zajęć, które zapewniają warunki do efektywnego kształcenia i nauki. Studenci w rozmowie z zespołem oceniającym pozytywnie oceniają swoje plany zajęć uznając je za dobre. Studenci nie zgłosili uwag dotyczących planów zajęć, w szczególności nie notuje się występowania w nich dużych dysproporcji związanych z bardzo długimi przerwami. Studenci otrzymują wsparcie dydaktyczne nauczycieli również poza godzinami zajęć. Prowadzący służą pomocą studentom za pośrednictwem poczty elektronicznej, przygotowują dla nich dodatkowe materiały dydaktyczne, takie jak skrypty, zadania itd. W ramach ocenianego kierunku swoją pomocą studentom służą także opiekunowie/koordynatorzy kierunków studiów, wyznaczeni przez władze jednostki spośród nauczycieli akademickich. Opiekunowie udzielają wsparcia studentom na co dzień, pomagają im w załatwianiu sytuacji problemowych. Studenci mają możliwość korzystania z bazy dydaktycznej i laboratoryjnej ocenianej jednostki poza godzinami zajęć, również w ramach działalności w kołach naukowych i innych organizacjach studenckich. Oceniana jednostka wspiera studentów, którzy tego potrzebują poprzez stosowanie różnych form indywidualizacji procesu kształcenia, które dopuszcza regulamin studiów. Studenci informowani są o możliwości studiowania na indywidualnych zasadach. W ramach oceniania osiągnięć studentów przyjęte na Wydziale zasady charakteryzują się obiektywnością i sprawiedliwością ocen, studenci czują się doinformowani i oceniają te zasady pozytywnie nie zgłaszając uwag. System oceniania jest przedstawiany studentom na pierwszych zajęciach każdego z przedmiotów przez jego prowadzącego. Studenci mają prawo wglądu do prac egzaminacyjnych i dyskusji o popełnionych przez siebie błędach z prowadzącymi. Studenci mają pełen wgląd do swoich prac etapowych i egzaminacyjnych. W opinii studentów terminy egzaminów sprzyjają efektywnemu przygotowywaniu się do nich oraz są ich zdaniem racjonalnie rozplanowane.

W ramach wsparcia materialnego uczelnia posiada kompletny system pomocy materialnej dla studentów. Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami Ustawy. System pomocy materialnej oferowany studentom działa bez większych zastrzeżeń, jest racjonalny i przejrzysty. Niemniej w opinii studentów świadczenia pomocy materialnej wypłacane są niejednokrotnie z opóźnieniem. Potwierdzono to w rozmowach z przedstawicielami studentów i właściwymi pracownikami Uczelni. Powodem opóźnień tj. dokonywania wypłat np. w grudniu roku akademickiego, w którym przyznano świadczenie jest prowadzona prostudencka polityka przyjmowania wniosków o stypendia, które są przyjmowane również długo po wyznaczonych w tym celu terminach, co zostało uzgodnione z Samorządem Studentów. Mimo korzystnej dla większości studentów polityki jej efektami mogą być poszkodowane osoby terminowo składające wnioski, dla których każde opóźnienie łączy się z pogłębieniem trudnej sytuacji materialnej. Akty prawne i dokumenty regulujące funkcjonowanie systemu pomocy materialnej są przejrzyste. Nie notuje się krzywdzących postanowień Regulaminu pomocy materialnej dla studentów, ani negatywnych uwag studentów w tym zakresie. Organy przyznające pomoc materialną funkcjonują na stopniu Uczelni i Wydziału. Stypendia przyznaje wydziałowa komisja stypendialna i Rektor. Notuje się niewielki udział wybranych członków samorządu studenckiego działającego w jednostce w sprawach socjalnych studentów i w działaniach związanych z przyznawaniem pomocy materialnej. Członkowie samorządu nie są członkami komisji stypendialnej, nie znają szczegółów jej pracy oraz posiadają bardzo niewielką wiedzę na temat swoich ustawowych uprawnień związanych z przyznawaniem pomocy materialnej. Zastana sytuacja po części wynikać może z faktu, iż obecnie wybrani członkowie samorządu

dopiero niedawno rozpoczęli swoją kadencję. Organy zajmujące się przyznawaniem pomocy materialnej działają na podstawie czytelnych i powszechnie znanych procedur ogłaszanych na stronach internetowych Wydziału i obwieszczeniach w gablotach. Studenci wyrażają zadowolenie i poparcie dla formy i procedur działania systemu przyznawania pomocy materialnej i uważają ten system za wydajny i sprawiedliwy. Uczelnia prowadzi uczciwą politykę naliczania i pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne. Nie stwierdzono nieprawidłowości i negatywnych opinii studentów w zakresie naliczania i pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne.

W ocenianej jednostce przyjęto systemowe rozwiązania związane z rozpatrywaniem skarg studentów i pracowników oraz rozwiązywaniem sytuacji konfliktowych. W tym celu wdrożono na Wydziale dwie procedury P-16 i P-17 będące częścią wydziałowego systemu zarządzania jakością kształcenia. Treść dokumentów jest kompleksowa i reguluje wiele aspektów związanych z rozwiązywaniem wyżej wskazanych spraw w tym osoby odpowiedzialne, tryb postępowania, terminy etc. Rozpatrywaniem skarg i wniosków o charakterze „drażliwym” zajmuje się odpowiedni Prorektor, Pełnomocnik Dziekana oraz wyspecjalizowane jednostki powołane na Uczelni: Rzecznik Praw Studenta oraz Komisja ds. etyki i oceniania pracowników. Co więcej studenci mogą skorzystać również z możliwości zgłoszenia sprawy poprzez specjalną skrzynkę skarg i wniosków. Wskazane rozwiązania i tryby postępowania uznaje się za wystarczające biorąc pod uwagę specyfikę Wydziału oraz zakładaną misję i strategię rozwoju. Studenci Wydziału mają świadomości istnienia różnych ścieżek załatwiania spraw w tym zwyczajowych. Wskazane rozwiązania są skuteczne oraz w sposób wystarczający zabezpieczają strony ewentualnych postępowań.

Uczelnia podjęła odpowiednie działania i w końcowej fazie opracowywania znajduje się nowa strona internetowa, w której Samorząd Studencki ma swoją podstronę. Ponadto na terenie Wydziału w holu głównym zamontowano tablice informacyjną Samorządu Studenckiego, w celu umożliwienia prezentacji działań Samorządu.

5.2.

Oceniana jednostka uczestniczy w programie wymiany ERASMUS+. Na ocenianym kierunku program nie cieszy się popularnością wśród studentów. Powodem takiego stanu rzeczy jest przede wszystkim praca zawodowa większości studentów oraz bariery językowe. Oceniany kierunek nie cieszy się również zainteresowaniem wśród osób przyjeżdżających w ramach programu ERASMUS+. Mimo to jednostka stara się aktywnie promować mobilność studentów wykorzystując do tego dostępne kanały informacyjne, organizując spotkania, kolportując materiały poligraficzne, współpracując w tym zakresie z odpowiedzialną za program jednostką Uczelnią. W celu zachęcenia studentów do wyjazdów organizowane są spotkania ze studentami powracającymi z wymiany, którzy przekazują szczegółowe informacje o warunkach studiowania oraz zasadach przenoszenia i uznawalności efektów i ocen uzyskanych z przedmiotów realizowanych w uczelniach zagranicznych. Na stronie Erasmus+, znajdują się zasady rekrutacji, realizacji i finansowania wyjazdów, często zadawane pytania, lista uczelni partnerskich, oraz dane kontaktowe koordynatora Erasmus+. Studenci podczas spotkań wyrazili pozytywne opinie na temat dostępu do informacji na temat programu. Oferta wymian/umów oferowanych przez Uczelnię jest na dobrym poziomie. Władze Wydziału świadome są przyczyn niedostatecznej skuteczności programu oraz starają się szukać nowych rozwiązań zachęcenia studentów do udziału w mobilności międzynarodowej.

5.3.

Jednostka stwarza studentom możliwości kontaktu ze środowiskiem naukowym. Jednostka

może propagować działania pro-naukowe poprzez organizowane na Wydziale konferencje naukowe związane z architekturą, czy też szersze uczestnictwo studentów w działalności w kół naukowych za pośrednictwem, których mogliby brać udział w wydarzeniach organizowanych poza Uczelnią. Oceniana jednostka gotowa jest wspierać chętnych do działalności dodatkowej studentów i stwarza w tym zakresie bardzo dobre możliwości. Każdy student chętny do poznawania środowiska naukowego otrzyma w tym zakresie wsparcie. W zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym na ocenianym kierunku organizuje się spotkania z przyszłymi potencjalnymi pracodawcami oraz otwarte spotkania z przedstawicielami praktyki, co stwierdzają studenci w rozmowie z zespołem oceniającym uznając, iż mieli wiedzę o takich spotkaniach. Aktywni w kontakcie z otoczeniem i przedstawicielami praktyki są studenci zaangażowani w działalność koła naukowego, którzy skupili swoją działalność na nawiązaniu współpracy z przedstawicielami pracowni architektonicznych, urbanistycznych i aranżowaniu spotkań w celu poszerzenia swojej wiedzy w przyszłej pracy zawodowej architekta. Studenci mają możliwość kontaktu z praktyką i otoczeniem Uczelni w ramach praktyk zawodowych oraz podczas kontaktu z wykładowcami, którzy na co dzień pracują w zawodzie, ewentualnie podczas swojej pracy zawodowej, którą w większości wykonują. Studenci ocenianego kierunku mają ponadto możliwość brania udziału w przedsięwzięciach organizowanych przez Biuro Karier, które proponuje im udział w stażach, szkoleniach z umiejętności miękkich, projektach zwiększających kompetencje zawodowe. Studenci pozytywnie ocenili działalność i inicjatywy Biura Karier uznając je za dobre.

Oceniana jednostka wspiera działalność samorządu studenckiego i organizacji studenckich w ich zadaniach zmierzających do pogłębiania kontaktów ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym oraz kulturalnym. Samorząd studencki działa na poziomie Uczelni i Wydziału. Wydział zapewnia na potrzeby działalności samorządu studenckiego niezbędną bazę lokalową. Uczelnia i Wydział wspierają środkami finansowymi działalność samorządu i organizacji studenckich. Współpraca pomiędzy władzami Wydziału, a organami samorządu studenckiego jest bardzo dobra. Kontakty charakteryzują się wzajemną życzliwością i konstruktywnym dialogiem. Postulaty samorządu studenckiego szczególnie dotyczące spraw studenckich są wysłuchiwane i zazwyczaj uwzględniane, a problemy dotyczące toku studiów rozwiązywane sprawnie i pozytywnie. Przedstawiciele studentów mają bezpośredni dostęp do osób decyzyjnych na Wydziale w szczególności Prodziekanów. Udział przedstawicieli studentów we współzarządzaniu Wydziałem jest na znaczącym poziomie, a ich włączenie w prace codzienne dotyczy rozmów bezpośrednich i udziału w posiedzeniach Rady Wydziału. Widoczne zaangażowanie członków samorządu studenckiego w działania związane z doskonaleniem jakości kształcenia. Studenci biorą aktywny udział w pracach komisji. Studenci zgłaszają wiele postulatów i propozycji zmian na Wydziale np. dotyczące ankiet, nowych specjalności, siatek godzin itd. Studenci posiadają właściwą reprezentację w ciałach kolegialnych wydziału. Studenci aktywnie uczestniczą w posiedzeniach Rady Wydziału.

5.4.

Jednostka w pełni wspiera studentów z niepełnosprawnościami, którzy studiują na ocenianym kierunku. W Uczelni powołano specjalną jednostkę administracyjną zajmującą się udzielaniem wsparcia osobom z niepełnosprawnościami na czele której stoi pełnomocnik Rektora. Studenci z niepełnosprawnościami mogą korzystać z pomocy wskazanych pracowników. Pracownicy mający kontakt z osobami z niepełnosprawnościami przeszli odpowiednie przeszkolenie. W Uczelni przewidziano stworzenie regulacji umożliwiających dostosowanie trybu nauki i zaliczania egzaminów do niepełnosprawności studentów poprzez wprowadzenie instytucji indywidualnego toku studiów. Studenci mają możliwość korzystania

z pomocy zatrudnianych przez Uczelnię asystentów, pomocy psychologów. Uczelnia dokonuje zakupów dodatkowego sprzętu potrzebnego do funkcjonowania takich osób. Pomoc w tym zakresie zazwyczaj dostosowywana jest do zapotrzebowania. Uczelnia uruchomiła również darmową wypożyczalnię sprzętu dla osób z niepełnosprawnościami. Uczelnia organizuje dodatkowe kursy językowe, szkolenia informatyczne, dni adaptacyjne, wyjazdy integracyjne. Wspiera studentów niepełnosprawnych asystą tłumaczy języka migowego w razie potrzeby organizuje specjalny transport pomiędzy budynkami Uczelni i akademikami oraz prowadzi szeroko zakrojoną politykę informacyjną zmierzającą do włączenia takich osób w jak najwięcej inicjatyw odbywających się w Uczelni. Budynki Wydziału są dostosowane do potrzeb osób z dysfunkcjami ruchu. Wydział podejmuje działania celem wychodzenia naprzeciw potrzebom studentów niepełnosprawnych dostosowując miejsca zajęć, czy wyposażając sale wykładowe w tablice interaktywne, bibliotekę w specjalne stanowiska. W Uczelni podejmowane działania mają charakter zaplanowany i systemowy oraz zmierzający do wyprzedzenia obecnych potrzeb w celu stworzenia otwartej możliwości korzystania z jej oferty osobom z różnymi typami niepełnosprawności. W Uczelni osoby z niepełnosprawnościami na wniosek mogą otrzymać wsparcie w postaci stypendium dla osób niepełnosprawnych. Uczelnia, której częścią jest oceniana jednostka podejmuje aktywne działania celem promowania przyjaznego nastawienia względem osób z niepełnosprawnościami, które mogą ułatwić im studiowanie.

5.5.

Studenci pozytywnie oceniają prace jednostek administracji obsługujących tok studiów i innych mających styczność ze studentami. Godziny pracy jednostek administracyjnych są w opinii studentów dostosowane do ich potrzeb. Studenci wysoko oceniają kompetencje pracowników, rzetelności i prostudencki charakter ich pracy. Studenci mają dostęp do aktualnych informacji związanych z organizacją i procedurami toku studiów, informacji o programach kształcenia oraz zakładanych efektach kształcenia. Większość informacji i aktualności publikowanych jest na stronie internetowej Uczelni lub w strefie studenta po zalogowaniu. Studenci wysoko oceniają stronę internetową Wydziału uznając ją za przejrzystą i bogatą w informacje. Studenci niestacjonarni zgłosili uwagę, iż bardzo oczekiwanym z ich strony byłoby wprowadzenie tzw. „e-indeksu” polegającego na zrezygnowaniu przez Uczelnię z używania tradycyjnych indeksów papierowych. Zbieranie tradycyjnych wpisów studenci uważają za „przeżytek” i niepotrzebne utrudnienie, które jest szczególnie dotkliwie dla studentów niestacjonarnych.

3. Uzasadnienie

1. Jednostka zapewnia wsparcie i opiekę naukową, dydaktyczną i materialną studentom nastawioną na osiągnięcie efektów kształcenia i rozwój naukowy. Pozytywnie ocenia się przyjęty na wydziale system rozpatrywania skarg i wniosków studentów.
2. Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w programie mobilności ERASMUS+, organizując funkcjonujący system wymiany studenckiej.
3. Jednostka wspiera studentów w kontaktach z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Jednostka w pełni wspiera działania samorządu studenckiego.
4. Jednostka w pełni zapewnia osobom z niepełnosprawnościami wsparcie dydaktyczne i materialne w postaci tworzenia bogatych rozwiązań i udogodnień.
5. Zapewniono prawidłowo funkcjonującą i pozytywnie ocenianą obsługę administracyjną oraz szeroki dostęp do informacji związanych z tokiem studiów.

4. Zalecenia

1. Zaleca się zwiększenie starań władz Wydziału i poszczególnych nauczycieli akademickich w promowaniu przygotowania do aktywności naukowej studentów.
2. Pomimo podjętych działań w celu nawiązania współpracy z Kołem Naukowym Architektury Informacyjnej Politechniki Warszawskiej oraz Kołem Naukowym Architektura & Nowe Media Wyższej Szkoły Ekologii i Zarządzania w Warszawie, zaleca się dalsze stymulowanie powstania nowych kół naukowych.
3. Zaleca się intensyfikację działań zmierzających do zwiększenia popularności wymiany krajowej i międzynarodowej studentów. W akcji należy zwrócić uwagę na rozwianie obaw studentów dotyczących uznawalności osiągnięć.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, *

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania, *

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia, *

6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej, *

6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena - w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

6.1.

Narzędzia doskonalenia jakości obejmujące ankietyzację studentów oraz elementy systemu

doskonalenia pracowników naukowych i dydaktyczno-naukowych powstawały w Uczelni już od 1996 roku. W roku akademickim 2002/2003 zapadła decyzja o przygotowaniu kompleksowego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia. System został opracowany i opisany przez zespół pracowników naukowych i dydaktycznych.

W roku akademickim 2003/2004 rozpoczęto wdrażanie „Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia”. Podstawą jego funkcjonowania był system oceny pracowników akademickich wprowadzony Zarządzeniem Rektora nr 11 z dnia 4 września 2003 roku. Wdrażane procedury były przedstawiane przez Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia, później Prorektora ds. Jakości Kształcenia oraz oceniane raz w roku w trakcie posiedzeń Kolegium Rektorskiego. W roku akademickim 2004/2005 zostało utworzone stanowisko Prorektora ds. Jakości Kształcenia. W latach 2005, 2006, 2007, podczas corocznych konferencji dydaktycznych, przeprowadzana była ocena funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia. Wnioski wprowadzano w postaci korekt „Zweryfikowanego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia” przedstawianego na posiedzeniach Kolegium Rektorskiego oraz podczas konferencji dydaktycznej. W latach 2008 i 2009 przeprowadzono kolejną ocenę dotyczącą jakości kształcenia w Społecznej Akademii Nauk w Łodzi. W jej wyniku dokonano zmian w „Zweryfikowanym Systemie Zarządzania Jakością Kształcenia”, który został zastąpiony nowym dokumentem - „Wewnętrzny System Zarządzania Jakością Kształcenia” - przyjętym na mocy Uchwały Senatu z dnia 25 maja 2009 r. Dodatkowo, na mocy tej samej uchwały, powołano w strukturach Uczelni nową komórkę – Dział Jakości Kształcenia. Zmiany w przepisach dotyczących szkolnictwa wyższego, w tym wprowadzenie Krajowych Ram Kwalifikacji, rozwój Uczelni oraz monitoring i ocena funkcjonowania tego systemu wymusiły kolejne jego modyfikacje oraz opracowanie i wdrożenie nowych procedur. W ten sposób w roku 2012 powstała kolejna wersja tego dokumentu, pod nazwą „Wewnętrzny System Zarządzania Jakością Kształcenia w Społecznej Akademii Nauk”, przyjęty na mocy Uchwały Senatu z dnia 16 marca 2012 r., wraz z Wydziałowymi Systemami Zarządzania Jakością Kształcenia wdrożonymi z dniem 1 października 2012 i przyjętymi na mocy uchwał poszczególnych Rad Wydziałów. W roku 2015 dokonano kolejnych modyfikacji i nową wersję Ogólnouczelnianego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia wprowadzono na mocy uchwały Senatu Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi Nr 14 z dnia 9 września 2015 r. w sprawie przyjęcia zmodyfikowanego ogólnouczelnianego Wewnętrznego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia. Ostatnia zmiana w systemie została dokonana uchwałą Senatu Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi Nr 2 z dnia 20 września 2016 r. w sprawie przyjęcia zmodyfikowanego Ogólnouczelnianego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia i jest efektem kolejnych modyfikacji w Systemie.

Wewnętrzny System Zarządzania Jakością Kształcenia w Społecznej Akademii Nauk w Łodzi odnosi się do wszystkich form i typów studiów. Obejmuje wszystkie główne i pomocnicze aspekty związane z procesem kształcenia realizowanym w Uczelni: rekrutację studentów i słuchaczy studiów podyplomowych, planowanie i organizację procesu kształcenia, opracowanie programów kształcenia, opracowanie materiałów dydaktycznych, zapewnianie odpowiednich warunków dla realizacji procesu kształcenia oraz ocenę obsługi administracyjnej procesu kształcenia, zapewnienie studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się, przygotowanie i ocenę prac dyplomowych, ewaluację procesu kształcenia, weryfikację procesu kształcenia, dobór kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, ocenę i doskonalenie kadry prowadzącej proces kształcenia, współpracę z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, w tym m.in. ich udział w określaniu i ocenie efektów kształcenia oraz okresowym przeglądzie i doskonaleniu programów, monitorowanie i weryfikację zakładanych w programie efektów kształcenia, monitorowanie losów absolwentów oraz modyfikacje programów kształcenia będące efektem analizy wyników tego monitorowania, przeprowadzanie badań ankietowych dotyczących

jakości procesu kształcenia, metody zapobiegania zjawiskom patologicznym związanym z procesem kształcenia, procedury zapewniające publiczną dostępność opisu efektów kształcenia, systemu ich oceny i weryfikacji oraz innych informacji potrzebnych do realizacji procesu kształcenia, ocenę efektywności WSZJK, jego doskonalenie oraz korygowanie polityki jakości kształcenia.

Wewnętrzny System Zarządzania Jakością Kształcenia składa się z 3 elementów:

- ogólnouczelnianego Wewnętrznego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia – jest to część wspólna dla całej Uczelni, ale dopuszcza autonomię poszczególnych Wydziałów, zawiera m.in. opis standardów jakości przyjętych w Społecznej Akademii Nauk w Łodzi,
- Wydziałowego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia obejmującego procedury służące zapewnianiu jakości kształcenia obowiązujące na danym Wydziale, uwzględniające zarówno jego specyfikę, jak i specyfikę kierunków, na których prowadzone jest kształcenie w ramach danego Wydziału, wdrożenie tych procedur ma w założeniu zapewnić spełnienie wymogów określonych standardami jakości opisanymi w ogólnouczelnianym Systemie Zarządzania Jakością Kształcenia,
- zestawu formularzy proponowanych do wykorzystania w realizacji poszczególnych procedur, mogą one ulegać modyfikacjom, w zależności od potrzeb oraz zmieniających się regulacji prawnych.

Polityka jakości Społecznej Akademii Nauk stanowi załącznik do uchwały Senatu Nr 1 z dnia 20 września 2016 r. Doskonalenie jakości kształcenia we wszystkich cyklach kształcenia uznane zostało za jeden z głównych priorytetów. Analiza Polityki jakości wskazuje, że kładzie ona nacisk na cele związane przede wszystkim z nabyciem przez studenta wiedzy adekwatnej do zachodzących zmian w otoczeniu, współpracę z interesariuszami zewnętrznymi, prowadzenie badań naukowych, wykształcenie wysokiej klasy specjalistów znajdujących zatrudnienie w różnych sektorach gospodarki.

Za zapewnianie jakości na Wydziale odpowiada Dziekan oraz Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale Nauk Humanistycznych Filii w Warszawie jest zgodny z Polityką jakości, ma jasną strukturę, podział kompetencji i odpowiedzialności. Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia, a także Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia buduje świadomość celów i działań projakościowych poprzez systematyczne spotkania z Przewodniczącą Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, promowanie i upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie doskonalenia jakości kształcenia w Uczelni, dokonywanie analiz systemowych. W Uczelni utworzono Dział Jakości Kształcenia, wyspecjalizowaną jednostką centralną, która pełni funkcję koordynującą działania realizowane w ramach WSZJK na każdym z Wydziałów. Odnosząc się do zakresu Systemu Zapewniania Jakości zgodnie z założeniami podejmowane są działania w kluczowych obszarach dla doskonalenia jakości kształcenia w odniesieniu do wszystkich poziomów kształcenia i rodzajów studiów prowadzonych w jednostce. Stopień intensywności tych działań oraz zasięg procedur jest omówiony poniżej.

6.1.1.

W opracowaniu programów kształcenia oraz dostosowaniu efektów kształcenia do oczekiwań rynku pracy zaangażowani są w sposób systemowy interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Procesy projektowania efektów kształcenia uregulowane są m.in. w następujących procedurach WSZJK: P-02 (Tworzenie i doskonalenie programów kształcenia oraz obsada zajęć dydaktycznych) oraz P-10 (Określenie efektów kształcenia, monitorowanie i weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów kształcenia).

Procedura P-10 (Określenie efektów kształcenia, monitorowanie i weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów kształcenia) określa, że przy projektowaniu efektów kształcenia i ich

zmian uwzględnia się: obszarowe efekty kształcenia, Misję i Strategię Rozwoju Uczelni oraz Wydziału, Politykę Jakości SAN, potencjał badawczy i kadrowy Wydziału, zaplecze dydaktyczne Wydziału, wyniki badań rynku pracy i konsultacji z pracodawcami oraz badań losów absolwentów, wzorce krajowe i międzynarodowe w zakresie danego kierunku kształcenia, wnioski uczestników procesu kształcenia (w tym wnioski studentów zgłaszane w tym zakresie), wnioski z analiz i badań jakości prowadzonych na danym kierunku (w tym wnioski z przeglądu sylabusów). WSZJK przewiduje zatem konsultowanie decyzji w zakresie opracowywania koncepcji kształcenia z przedstawicielami środowiska zewnętrznego oraz wewnętrznego.

Interesariusze wewnętrzni uczestniczą w projektowaniu efektów kształcenia i ich zmian poprzez ich udział w Senacie, Radzie Wydziału, Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Proces powoływania przedstawicieli do wyżej wymienionych organów odbywa się z pełnym poszanowaniem praw interesariuszy wewnętrznych. Przedstawiciele studentów są obecni z prawem głosu w Senacie Uczelni i Radzie Wydziału. Liczba studentów w tych organach jest zgodna odpowiednio z art. 61 ust. 3 oraz art. 67 ust. 4 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym. Podczas spotkania z ZO PKA przedstawiciele Samorządu Studenckiego, w tym osoby delegowane do reprezentowania studentów w wymienionych gremiach wyrazili swoją pozytywną opinię względem możliwości uczestniczenia studentów w projektowaniu efektów kształcenia. Z przedstawionej podczas wizytacji dokumentacji wynika, iż Samorząd Studencki opiniuje program i plan studiów. Studenci mogą inicjować zmiany w projektowaniu i realizacji efektów kształcenia oraz przebiegu procesu dydaktycznego. Z przedstawionych dokumentów wynika, że studenci zabierają głos w dyskusji. W ich ocenie skutecznym mechanizmem uczestnictwa w procesie projektowania efektów kształcenia są także bieżące nieformalne konsultacje z władzami Wydziału. Przykładem wykorzystania opinii studentów jest wprowadzenie możliwości wyboru przedmiotu Filozofia lub Filozofia kultury.

Nauczyciele akademicy uczestniczą w projektowaniu efektów kształcenia w drodze formalnej (biorąc udział w pracach powołanych na Wydziale Komisji Programowej kierunku, będąc opiekunami kierunku studiów, uczestnicząc w posiedzeniach Rady Wydziału, przekazując opinie na wprowadzonym formularzu dotyczącym opinii prowadzącego na temat realizacji efektów kształcenia przez studentów), jak i nieformalnej w wyniku prowadzonych rozmów z władzami Wydziału. Przykłady wykorzystania ich opinii są następujące:

- zmniejszenie liczby godzin z przedmiotu Technologie informacyjne na rzecz przedmiotów związanych z kierunkiem (Projektowanie wspomagane komputerem – AutoCad, Rhino, Max3D, Revit),
- zwiększenie liczby przedmiotów związanych z projektowaniem i jednocześnie zmianą roli niektórych przedmiotów związanych z kształceniem plastycznym i artystycznym (Fotografia, Scenografia, Nauka o barwie, Kompozycja plastyczna) poprzez wprowadzenie ich do puli przedmiotów do wyboru, zachowując z jednej strony możliwość zainteresowanym studentom kształcenia w tym zakresie, a z drugiej wzmacniając nabywanie kompetencji projektowych/inżynierskich.

Interesariusze zewnętrzni zostali włączeni w proces projektowania efektów kształcenia m.in. poprzez udział w pracach Komisji Programowej kierunku. Zostali oni powołani w skład tej Komisji, a ich zadaniem jest zebranie opinii przedstawicieli otoczenia społecznego Wydziału (w tym przyszłych pracodawców) i przedstawianie ich na spotkaniach Komisji Programowej kierunku. Dotychczas konsultowano w tym zakresie m.in. koncepcję kształcenia na kierunku, efekty kształcenia uwzględnione w programie kształcenia a dotyczące oferty pozastandardowej, w szczególności w zakresie tematyki projektów. Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych zgłaszali wnioski, które zostały uwzględnione w ostatecznym kształcie programu kształcenia na kierunku „architektura”, co zostało udokumentowane w

sprawozdaniach ze spotkań Komisji Programowej kierunku. W działaniach doskonalących program kształcenia na kierunku uwzględniono:

- nieznaczne zmniejszenie liczby godzin z przedmiotu Prawo budowlane, przy jednoczesnym wprowadzeniu treści z tego zakresu w przedmiocie Ekonomia inwestycji,
- rozszerzenie treści z zakresu ekonomiki inwestycji o treści związane z logistyką i wprowadzenie możliwości wyboru przez studentów przedmiotu Ekonomia i logistyka inwestycji lub Ekonomia inwestycji,
- rozszerzenie treści kształcenia niezbędnych w zawodzie architekta, dlatego podzielono przedmiot Fizyka budowli – instalacje budowlane na dwa odrębne przedmioty: Instalacje budowlane i energooszczędność oraz Fizyka budowli,
- dostosowanie się do ustaleń organizacji branżowych zwiększono liczbę godzin praktyk ze 160 do 300,
- wprowadzenie, w celu dostosowania kwalifikacji absolwentów do oczekiwań i wymagań rynku pracy, obowiązku odbycia praktyk w dwóch różnych miejscach – na budowie i w biurze projektowym przy realizacji przynajmniej dwóch projektów,
- wprowadzenie, w celu wzmacniania kompetencji inżynierskich absolwentów kierunku, przedmiotu Inwentaryzacja budowlana – praktyki,
- umożliwienie studentom poznania języka specjalistycznego, dlatego zwiększono liczbę przedmiotów prowadzonych w języku angielskim (pula przedmiotów do wyboru): History of Contemporary Architecture, History of Ancient Architecture, History of Medieval Architecture, History of Renaissance and Baroque Architecture, History of Classicism and Secession Architecture, Introduction to Urban Design, Theory of Urban Planning,

W procesie projektowania efektów uczestniczą także absolwenci SAN poprzez udział w badaniu losów zawodowych absolwentów - procedura P-13 (Śledzenie losów zawodowych absolwentów i zasady monitorowania rynku pracy). W przypadku kierunku „architektura” w roku akademickim 2015/2016 Wydział miał dopiero pierwszych absolwentów. Zgodnie z obowiązującymi procedurami zostaną oni poddani temu badaniu dopiero w listopadzie 2017 roku. W projektowaniu efektów kształcenia mają także znaczenie konsultacje z pracodawcami prowadzone w sposób nieformalny oraz wymiana poglądów prowadzona z opiekunami praktyk z ramienia instytucji przyjmujących na praktyki.

6.1.2.

Na Wydziale stworzono mechanizmy dotyczące monitorowania stopnia osiągnięcia efektów kształcenia przez studentów. Kwestie związane z monitorowaniem stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia reguluje funkcjonująca w ramach WSZJK Procedura P-10 *Określenie efektów kształcenia, monitorowanie i weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów kształcenia*. Podstawą oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia są efekty kształcenia zdefiniowane w Kartach przedmiotu. Prowadzący zajęcia zobowiązany jest do monitorowania ich osiągnięcia zgodnie z metodami określonymi w Karcie przedmiotu.

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia dydaktyczne są zobowiązani do monitorowania stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia (określonych w Kartach przedmiotów zgodnie z metodami w nim określonymi) na podstawie Kwestionariusza weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Monitorowaniu stopnia osiągnięcia efektów kształcenia w procesie dyplomowania służą regulacje zawarte w Zasadach Dyplomowania i Regulaminie Studiów. Tematy prac dyplomowych są zatwierdzane przez Radę Wydziału. Stopień osiągnięcia efektów kształcenia i spełnienie wymagań stawianych pracom dyplomowym oceniają opiekun pracy i recenzent w swoich opiniach, na podstawie treści i formy dokumentacji. Podczas egzaminu dyplomowego kompleksowo oceniane jest osiągnięcie efektów kształcenia z całego przebiegu studiów na

podstawie obrony pracy i odpowiedzi na pytania. Przegląd dokumentacji procesu dyplomowania wykazał, że tematyka prac jest różnorodna oraz związana z prowadzonym kierunkiem studiów. Układ prac uznano za poprawny, a recenzje sporządzone w sposób rzetelny. Do sprawdzenia poprawności pracy dyplomowej wykorzystuje się system antyplagiatowy, której podlegają wszystkie prace. Na Wydziale wdrożono także procedurę weryfikacji jakości prac dyplomowych (procedura P-12), w ramach której dokonuje się monitorowania merytorycznej i/lub formalnej poprawności losowo wybranych prac dyplomowych po ich obronach. Raz w roku dokonuje się analizy losowo wybranych prac dyplomowych, zarówno pod względem spełnienia wymogów merytorycznych, jak i formalnych. Prace oceniane są pod kątem zgodności tematu, celów i struktury z efektami kształcenia określonymi dla kierunku. Wnioski z analizy jakości prac dyplomowych są wykorzystywane do opracowywania działań naprawczych, których wdrożenie ma na celu zapewnienie spełnienia przez prace dyplomowe przyjętych standardów jakości. Jednymi z ostatnich zmian wprowadzonych w procedurach WSZJK były modyfikacje w procedurze P-12 dotyczącej weryfikacji jakości prac dyplomowych, polegające na zwiększeniu odsetka prac poddawanych weryfikacji oraz uwzględnieniu możliwości dokonywania weryfikacji przez recenzentów zewnętrznych, spoza Uczelni.

W trosce o zapewnienie wysokiej jakości prowadzenia prac dyplomowych wprowadzono ankietę dotyczącą oceny przez studentów opiekunów prac dyplomowych, a także formularz weryfikacji jakości prac dyplomowych.

Zespół oceniający PKA dokonywał także oceny możliwości sprawdzenia osiągnięcia przez studenta wszystkich efektów kształcenia zapisanych w Karcie przedmiotu Praktyka zawodowa. Sposób monitorowania osiągnięcia efektów kształcenia przypisanych praktykom zawodowym jest określony w Regulaminie Praktyk oraz procedurze P-11 *Realizacja praktyk studenckich*. Analiza losowo wybranej dokumentacji z przebiegu praktyk zawodowych wykazała, że studenci spełniają wymogi stawiane im przez pracodawców, wywiązują się z powierzonych zadań oraz angażują się w wykonywane prace zgodnie z zaleceniami opiekuna praktyk. Nadzór nad przebiegiem praktyk sprawowany przez Uczelnię pozwala na pełne osiągnięcie efektów kształcenia przewidzianych do realizacji w ramach praktyk.

Studenci wizytowanego kierunku obecni na spotkaniu z Zespołem oceniającym PKA poinformowali, iż uzyskują informację zwrotną na temat stopnia realizacji efektów kształcenia na podstawie kontaktów z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia.

Monitorowaniu stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia służą również: badania ankietowe dotyczące wiedzy studentów na temat efektów kształcenia i ich realizacji (pytania dotyczą m.in. osiąganych przez studentów efektów kształcenia), hospitacje zajęć dydaktycznych, w ramach których oceniana jest m. in. zgodność tematyki prowadzonych zajęć dydaktycznych z sylabusem/kartą przedmiotu i założonymi efektami kształcenia, a także monitorowanie losów zawodowych absolwentów, którego celem jest uzyskanie informacji o przydatności osiągniętych przez nich efektów kształcenia na rynku pracy. W ramach monitorowania dokonuje się analizy rozkładu ocen, w tym ocen z egzaminów. Opracowanie wyników analizy zawiera również stosowne rekomendacje i zalecenia. Zespół oceniający PKA zapoznał się z wynikami analizy struktury ocen za rok akademicki 2015/2016 dla kierunku „architektura”. Z rekomendacji wynika, iż zalecono, aby monitoring ocen w kolejnych latach odbywał się we współpracy Dziekana, Komisji Programowej dla kierunku „architektura”, przedstawiciela Działu Jakości Kształcenia. Uwzględniając wnioski płynące z dokładnej analizy struktury ocen jako działania naprawcze i usprawniające Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia rekomendowała w szczególności:

- kontynuowanie analizy struktury ocen w latach, z uwzględnieniem semestrów,
- zorganizowanie, z udziałem przedstawiciela Działu Jakości Kształcenia, spotkania informacyjnego dla studentów na temat struktury ocen,

- przekazanie Dziekanowi Wydziału i za jego pośrednictwem kadrze dydaktycznej wniosków dotyczących struktury ocen i podjęcie dyskusji nad strukturą ocen otrzymywanych przez studentów, w tym w celu poznania przyczyn zupełnego braku zróżnicowania ocen,
- dalsze monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia ze wszystkich przedmiotów realizowanych w różnych formach, na poszczególnych semestrach, poprzez analizę prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych, w celu przyjrzenia się jakości weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia, przede wszystkim pod kątem znacznego udziału w strukturze ocen oceny niedostatecznej, ale także oceny bardzo dobrej.

Studenci wizytowanego kierunku obecni na spotkaniu z Zespołem oceniającym PKA poinformowali, iż uzyskują informację zwrotną na temat stopnia realizacji efektów kształcenia na podstawie kontaktów z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia. Pytania dotyczące stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia przez studentów zawiera także ankieta oceny wykładowców.

Monitorowanie stopnia osiągania efektów kształcenia jest realizowane przez wszystkie podmioty zajmujące się oceną i doskonaleniem efektów kształcenia wskazane w wewnętrznym systemie zapewnienia jakości kształcenia w zakresie określonym w zadaniach dla nich wyznaczonym: władze Wydziału, Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, nauczycieli akademickich z minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów, którzy przedkładają Dziekanowi, a poprzez niego, Radzie Wydziału wyniki swoich analiz i ocen.

6.1.3.

Proces weryfikacji stopnia osiągania przez studentów efektów kształcenia jest regulowany przez obowiązującą w ramach WSZJK procedurę P-10 *Określenie efektów kształcenia, monitorowanie i weryfikacja osiąganych przez studentów efektów kształcenia*. Ocenie podlegają przyjęte formy oraz metody realizacji i weryfikacji efektów kształcenia określone w sylabusach. Weryfikacja stopnia osiągania efektów kształcenia odbywa się na podstawie sprawozdań pochodzących od prowadzących zajęcia, prace dyplomowe, a także wyników badań jakości kształcenia przeprowadzonych wśród studentów. Analizy w tym zakresie dokonuje koordynator przedmiotu/modułu, opiekun praktyk, opiekunowie proseminariów/seminariów dyplomowych. Ich wnioski przekazywane są Komisji Programowej, która dokonuje analizy otrzymanych materiałów. Komisja dokonuje także analizy sylabusów i prac zaliczeniowych/egzaminacyjnych. Ocena polega na weryfikacji form prowadzenia zajęć i metod dydaktycznych, form zaliczenia przedmiotu, przeglądzie prac zaliczeniowych i/lub egzaminacyjnych. Analiza dokonywana jest pod kątem zgodności tematu pracy etapowej/egzaminacyjnej z efektami kształcenia zakładanymi dla modułu kształcenia oraz treściami kształcenia, trafności metod sprawdzania pracy, przejrzystości kryteriów oceny, rzetelności i bezstronności oceny. Na podstawie dokonanej analizy Komisja Programowa przygotowuje wnioski zawierające ocenę sytuacji i rekomendacje na kolejny rok akademicki. Wnioski stanowią podstawę do wprowadzania modyfikacji w programie kształcenia, a także sposobów monitorowania osiągania przez studentów efektów kształcenia. Komisja Programowa na podstawie wyników tych analiz rekomenduje zmiany w programach i efektach kształcenia oraz sposobach ich realizacji i monitorowania.

Weryfikacji realizacji założonych efektów kształcenia na poziomie Wydziału dokonuje Wydziałowy Zespół ds. Weryfikowania Efektów Kształcenia, który raz w roku, po zakończeniu zajęć dydaktycznych w semestrze letnim przeprowadza weryfikację osiągniętych przez studentów efektów kształcenia. Weryfikacja polega na losowym wybraniu na każdym kierunku sylabusów w liczbie odpowiadającej 10% wszystkich sylabusów na kierunku i dokonaniu ich przeglądu. Przegląd opiera się m.in. na analizie sylabusów i prac

zaliczeniowych/egzaminacyjnych studentów, rekomendacjach Komisji Programowych poszczególnych kierunków oraz innych dokumentach wskazanych przez Zespół. Mogą to być: opinie nauczycieli akademickich, opiekunów praktyk, opiekunów prac dyplomowych, obrona pracy dyplomowej, wyniki badań dotyczących efektów kształcenia, wyniki badania losów zawodowych absolwentów, itd. Wydziałowy Zespół ds. Weryfikowania Efektów Kształcenia obowiązkowo uwzględnia w analizie przedmioty/moduły o niskiej zdawalności i wysokiej liczbie studentów powtarzających dany przedmiot. Na podstawie dokonanej analizy Zespół przygotowuje krótkie podsumowanie i rekomendacje na kolejny rok akademicki, które następnie przekazuje Komisjom Programowym na poszczególnych kierunkach.

Sposób weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia przypisanych pracy dyplomowej i egzaminowi dyplomowemu określają zasady dyplomowania. Student wykonuje pracę dyplomową pod kierunkiem uprawnionego do tego nauczyciela akademickiego (profesora, doktora habilitowanego i/lub doktora) posiadającego dorobek naukowy w dziedzinie lub zakresie związanym z danym kierunkiem studiów. Wnioski z analizy jakości prac dyplomowych są wykorzystywane do opracowywania działań naprawczych. Po przeprowadzeniu weryfikacji jakości prac dyplomowych Dziekan Wydziału lub wskazana przez niego osoba prezentuje wnioski z analizy i proponuje korekty do rozpatrzenia przez Komisję Programową i Radę Wydziału.

Sposób weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia w zakresie praktyk określa Regulamin Praktyk oraz procedura P-11 *Realizacja praktyk studenckich*. Osobą odpowiedzialną merytorycznie za przygotowanie zawodowe studenta jest Dziekan oraz Opiekun Praktyk, który organizuje i nadzoruje przebieg praktyk. Zaliczenie odbycia praktyk następuje poprzez odpowiedni wpis do indeksu, karty okresowych osiągnięć studenta i protokołu, po uprzednim dokonaniu weryfikacji osiągniętych przez studenta efektów kształcenia. Weryfikacji efektów kształcenia osiągniętych w toku realizacji praktyk dokonuje Opiekun Praktyk z ramienia Instytucji przyjmującej oraz Opiekun Praktyk z ramienia Uczelni.

Podmioty zaangażowane w weryfikację osiąganych przez studentów efektów kształcenia to m.in.: Komisja Programowa, Opiekun Praktyk, Dziekan Wydziału, nauczyciele prowadzący poszczególne przedmioty, Dział Jakości Kształcenia.

Zespół oceniający PKA zapoznał się z wynikami oceny weryfikacji efektów kształcenia po pełnym cyklu kształcenia rozpoczętym w roku akademickim 2012/2013 – kierunek „architektura”.

Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia uznała za celowe, biorąc pod uwagę wyniki dokonanej oceny weryfikacji efektów kształcenia oraz doświadczenie kadry prowadzącej zajęcia na kierunku „architektura” rekomendować wprowadzenie od roku akademickiego 2016/2017 do sylabusów dodatkowego punktu (VII) zawierającego kryteria oceny osiągniętych efektów kształcenia. Takie wzbogacenie sylabusów pozwoli na wskazanie jasnego, czytelnego dla studentów, powiązania uzyskanej oceny i stopnia realizacji zakładanego efektu kształcenia. W związku ze stwierdzoną koniecznością wprowadzenia standardów przeprowadzania i dokumentowania weryfikacji efektów kształcenia dokonano modyfikacji w procedurze P-10 *Określenie efektów kształcenia, monitorowanie i weryfikacja osiąganych przez studentów efektów kształcenia* i uwzględniono w niej nowe zasady archiwizowania prac etapowych. Za celowe uznano opracowanie szczegółowych instrukcji dotyczącej archiwizowania prac etapowych/przejęciowych. Rekomendowano również coroczne przeglądy sylabusów w celu aktualizacji treści kształcenia, w tym zalecanej literatury, ocenę trafności doboru sposobów weryfikowania efektów kształcenia a także dalsze monitorowanie struktury ocen uzyskiwanych przez studentów w kolejnych sesjach egzaminacyjnych.

6.1.4.

Kwestie związane z potwierdzaniem efektów uczenia się na ocenianym kierunku określa Regulamin potwierdzenia efektów uczenia się w Społecznej Akademii Nauk z siedzibą w Łodzi przyjęty uchwałą Senatu SAN z dnia 24 marca 2015 roku wdrożony z dniem 1 października 2015 roku oraz funkcjonująca w ramach WSZJK procedura P-19 (Potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów). Określają one zasady potwierdzania posiadanych kwalifikacji i kompetencji wnioskodawców w celu stworzenia elastycznego systemu kształtowania ścieżki nauczania i procedury związane z potwierdzeniem efektów uczenia się oraz wskazuje organy do tego uprawnione. Z uwagi na fakt, że do momentu złożenia raportu Samooceny nikt nie wnioskował o potwierdzenie posiadanych kwalifikacji i kompetencji w celu stworzenia elastycznego systemu kształtowania ścieżki nauczania, funkcjonowanie tego elementu WSZJK nie zostało jeszcze poddane ocenie.

Przedstawiciele Wydziału uczestniczyli w wypracowywaniu procedur ogólnouczelnianych. Świadomość nauczycieli akademickich w zakresie przyjętych przez Uczelnię rozwiązań oraz zaangażowanie Władz Wydziału w stworzenie odpowiednich procedur weryfikujących efekty uczenia się nie budzi zastrzeżeń.

6.1.5.

Kwestie związane ze śledzeniem losów zawodowych absolwentów reguluje procedura P-13 (Śledzenie losów zawodowych absolwentów i zasady monitorowania rynku pracy). Jej celem jest dostosowanie oferty edukacyjnej Społecznej Akademii Nauk w Łodzi do potrzeb i oczekiwań pracodawców, a także uczynienie programów kształcenia atrakcyjnymi z punktu widzenia rynku pracy. Procedura określa tryb i zasady postępowania związane ze śledzeniem losów zawodowych absolwentów oraz sposób wykorzystania wyników badań do zwiększenia atrakcyjności oferty edukacyjnej oraz dostosowania programów kształcenia do potrzeb rynku pracy i oczekiwań pracodawców. Na badanie losów absolwentów składają się 2 etapy. Na każdym z nich student wypełnia kwestionariusz, który dotyczy ich sytuacji zawodowej i pozycji na rynku pracy, planów zawodowych, stopnia satysfakcji z kształcenia zrealizowanego w SAN w perspektywie wykonywanej pracy zawodowej, stopnia osiągnięcia wybranych kompetencji, przydatności wiedzy i kompetencji zdobytych podczas studiów w pracy zawodowej, itd. Wyniki badań służą weryfikacji określonych w programie studiów efektów kształcenia oraz doskonaleniu programów kształcenia. Raporty z badań dostarczane są Władzom Uczelni, Radzie Wydziału, Komisji Programowej i innym zainteresowanym jednostkom. Reprezentant Działu Jakości Kształcenia (lub inna osoba wskazana przez Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia) przedstawia wyniki badań na corocznej konferencji dydaktycznej. Wyniki analiz służą ocenie przydatności osiągniętych przez absolwentów efektów kształcenia na rynku pracy. Są podstawą do tworzenia rekomendacji do doskonalenia programów kształcenia. Raporty z badania absolwentów są publikowane na stronie internetowej DJK. W przypadku kierunku „architektura” w roku akademickim 2015/2016 Wydział miał dopiero pierwszych absolwentów. Zgodnie z obowiązującymi procedurami zostaną oni poddani badaniu dopiero w listopadzie 2017 roku.

6.1.6.

W polityce kadrowej stosowane są rozwiązania ustawowe, przepisy Statutu Uczelni, Zarządzenia Rektora (tryb zatrudniania i zwalniania nauczycieli akademickich, zasady okresowej oceny nauczycieli akademickich, doksztalcenie się nauczycieli), a także procedury systemowe. Podstawowe elementy polityki kadrowej w zakresie kształtowania jakości

dydaktyki na Wydziale dotyczą prawidłowości powierzania nauczycielom akademickim zadań dydaktycznych i zgodności tematyki tych zadań ze ich specjalnością naukową, okresowej oceny dorobku nauczycieli akademickich, monitorowania jakości procesu dydaktycznego poprzez system hospitacji oraz ankietyzacji, stwarzania możliwości podnoszenia kwalifikacji naukowych i dydaktycznych poprzez system wyjazdów służbowych. W Wydziałowym Systemie Zarządzania Jakością Kształcenia zostały sformułowane następujące procedury regulujące zasady polityki kadrowej: P-04 (Rozwój naukowy pracowników akademickich, udział w szkoleniach wewnętrznych oraz dokumentacja dotycząca rozwoju naukowego), P-05 (ocena osiągnięć i nagradzanie pracowników akademickich oraz jednostek naukowo-dydaktycznych), P-08 (Prowadzenie hospitacji zajęć dydaktycznych), P-09 (Ocena jakości zajęć dydaktycznych i pracy wykładowców dokonywana przez studentów, tzn. „ankietyzacja”), P-15 (Przeprowadzanie postępowań konkursowych na stanowiska nauczycieli akademickich). Procedury te pozwalają na ocenę kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia. Standardy dotyczące kwalifikacji nauczycieli akademickich oraz wskaźniki ich osiągania zostały określone w ogólnouczelnianym Systemie Zarządzania Jakością Kształcenia.

Prowadzona ocena kadry przyczynia się do monitorowania i poziomu jakości kształcenia, do analizowania i oceniania procesu kształcenia, do podejmowania działań eliminujących wszelkie zjawiska patologiczne związane z procesem kształcenia.

Na ocenianym kierunku prowadzona jest systematycznie studencka ocena jakości zajęć dydaktycznych (P-09). Badanie jest przeprowadzane na koniec każdego semestru. Studenci oceniają w następujące aspekty pracy nauczycieli: punktualność prowadzącego, przygotowanie prowadzącego do zajęć, znajomość tematyki zajęć przez prowadzącego, zdolność prowadzącego do przejrzystego i precyzyjnego przekazywania treści zajęć, umiejętność zainteresowania studentów tematyką zajęć, gotowość prowadzącego do odpowiadania na pytania studentów i udzielania dodatkowych wyjaśnień, zdolność prowadzącego do nawiązywania kontaktu ze studentami, kultura osobista prowadzącego i stosunek do studentów, możliwość poszerzenia wiedzy o przedmiocie na zajęciach, możliwość nabycia nowych umiejętności i kompetencji na zajęciach, przydatność zajęć w praktyce zawodowej, ogólna jakość wykorzystywanych pomocy dydaktycznych.

Na stronie internetowej Działu Jakości Kształcenia są systematycznie publikowane biuletyny dla studentów (co zaprezentowano podczas wizytacji), w których uwzględnia się podsumowanie wyników badania, a zatem studenci otrzymują informację zwrotną i zostało to potwierdzone podczas rozmowy ze studentami.

Wyniki ewaluacji zajęć dydaktycznych przekazywane są w formie raportów częściowych Kierownikom Zakładów, a także ocenianym nauczycielom akademickim, a w formie raportu końcowego - Władzom Uczelni i Wydziału. Wnioski z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów są wykorzystywane do doskonalenia jakości zajęć dydaktycznych i pracy kadry akademickiej poprzez indywidualne działania nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia oraz poprzez decyzje o charakterze ogólnym podejmowane przez Władze Uczelni i Wydziału. Prowadzący zajęcia, w zależności od uzyskanych wyników ewaluacji, wprowadza zmiany w postępowaniu dydaktycznym, mające na celu doskonalenie jakości pracy dydaktycznej. Wnioski z badań stanowią podstawę do samooceny i weryfikacji działań nauczycieli oraz ważny element polityki zapewniania jakości kadry dydaktycznej. Są uwzględniane przez Kierownika Zakładu przy przydzielaniu zajęć dydaktycznych, a przez Władze Wydziału i Uczelni – w polityce awansu. Ocena nauczycieli akademickich dokonywana przez studentów jest jednym z 3 elementów składających się na ocenę okresową dokonywaną przez Rektora. W wypadku przyznania oceny negatywnej Uczelnia analizuje jej przyczyny i może rozpocząć działania prowadzące do nieprzedłużenia umowy o pracę z danym wykładowcą.

Na ocenianym kierunku prowadzone są również hospitacje (P-08), którymi objęci są wszyscy pracownicy. Ich istotnym elementem jest rozmowa pohospitacyjna z osobą hospitowaną mającą na celu zaplanowanie możliwych działań służących doskonaleniu jakości procesu kształcenia. Procedura dotycząca hospitacji zajęć dydaktycznych, obejmuje kompleksową ocenę wizytowanych zajęć oraz możliwość sformułowania odpowiednich zaleceń. Proces ten można uznać za służący zapewnieniu i doskonaleniu jakości, bowiem hospitacje te odbywają się regularnie.

W celu zapewnienia właściwej polityki kadrowej nauczyciele akademicki podlegają także ocenie okresowej (P-05), w której uwzględnia się obszar naukowo-badawczy, dydaktyczno-wychowawczy i organizacyjny pracy nauczycieli akademickich. Ocena dotyczy okresu 4 ostatnich lat i jest dokonywana na podstawie oceny dorobku naukowego i dydaktycznego oraz zaangażowania w sprawy organizacyjne Uczelni, wyników hospitacji oraz oceny dokonywanej przez studentów, której dokonuje Kierownik Zakładu przedstawiają ewentualną propozycję jego dalszego zatrudnienia. Ocenę opiniuje Komisja ds. Etyki i Oceniania Pracowników, a następnie zatwierdza Rektor Uczelni.

Wnioski wynikające z oceny okresowej mają wpływ na poprawę jakości procesu kształcenia, kształtowanie racjonalnej polityki kadrowej, wielkość obciążenia obowiązkami dydaktycznymi, możliwość rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem. Przedstawiona podczas wizytacji dokumentacja (arkusze oceny okresowej, arkusze hospitacji, wyniki oceny dokonywanej przez studentów, sprawozdania ze spotkań Komisji Programowej, itd.) pozwala na stwierdzenie, iż na Wydziale przykładą się dużą wagę do systematycznej oceny kadry.

Obowiązujący w Uczelni system wspierający rozwój kadry naukowo-dydaktycznej opiera m.in. się na:

- finansowaniu publikacji w czasopiśmie lub monografiach zewnętrznych i udziału w konferencjach naukowych organizowanych przez ośrodki zewnętrzne,
- umożliwieniu publikacji w czasopiśmie i monografiach afiliowanych przez Społeczną Akademię Nauk,
- finansowaniu projektów i grantów wewnętrznych,
- wspieraniu, na etapie opracowania wniosku o granty zewnętrzne,
- udzielaniu stypendiów naukowych, finansowaniu szkoleń podwyższających kwalifikacje zawodowe,
- finansowaniu zagranicznych i krajowych staży zawodowych.

Dla młodej kadry, w ramach realizowanej w Uczelni polityki kadrowej, prowadzone są doskonalące kursy pedagogiczne oraz seminaria naukowe, których celem jest praca nad rozwojem dydaktycznym i naukowym pracownika oraz wymiana doświadczeń naukowo – badawczych, a także dydaktycznych pomiędzy młodymi pracownikami nauki a doświadczoną kadrą naukowo – dydaktyczną.

W ramach wsparcia kadry dydaktycznej w realizacji procesu kształcenia system przewiduje możliwość organizowania szkoleń uczelnianych dla nauczycieli w zakresie doskonalenia metod i technik dydaktycznych, możliwość publikowania przez nauczycieli w wydawnictwie uczelnianym, uczestniczenie w programach wymiany międzynarodowej, a także nagradzanie najlepiej ocenianych nauczycieli akademickich, oraz finansowanie ich udziału w konferencjach naukowych.

Pracownicy nie będący nauczycielami akademickimi są oceniani przez studentów w ramach badania bazy dydaktycznej, administracji i organizacji procesu kształcenia.

Na Wydziale i w Uczelni dokonuje się analizy prowadzonej polityki kadrowej odpowiednio na posiedzeniu Rady Wydziału i Senatu według rocznego kalendarza działań projakościowych pod kątem jakości prowadzonej dydaktyki na ocenianym kierunku. Analiza ta wykazała, iż prowadzona polityka kadrowa spełnia wymagania wynikające z wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, jak również ze wskazanych wyżej

przepisów.

6.1.7.

Jednostka stworzyła odpowiednie mechanizmy wykorzystywania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry dydaktycznej. Wyniki ankietyzacji stanowią jeden z elementów przeglądu Systemu. Kwestie związane z oceną nauczycieli akademickich dokonywaną przez studentów (tzn. „ankietyzacja”) oraz wykorzystania jej wyników w ocenie jakości pracy kadry regulują procedury P-05 (Ocena osiągnięć i nagradzanie pracowników akademickich oraz jednostek naukowo-dydaktycznych), P-09 (Ocena jakości zajęć dydaktycznych i pracy wykładowców dokonywana przez studentów (tzn. „ankietyzacja”) oraz P-18 (Gromadzenie informacji i wykorzystanie danych uzyskanych w wyniku badania jakości kształcenia). Wyniki studenckiej oceny jakości zajęć dydaktycznych przekazywane są w formie raportów częściowych Dyrektorowi Instytutu oraz ocenianym wykładowcom, a w formie raportu końcowego - Władzom Uczelni i Wydziału. Wyniki badań oraz opracowywane na ich podstawie rekomendacje są omawiane na spotkaniach Instytutu, Rady Wydziału, Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Wnioski z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej skutkują podjęciem działań doskonalących proces kształcenia. Wdrożenie opisanych powyżej procedur pozwala zapewnić prawidłową strukturę zatrudnienia i właściwą obsadę zajęć dydaktycznych, co z kolei umożliwia studentom osiągnięcie określonych w programie efektów kształcenia. Analiza wyników oceny okresowej, w tym protokołów z ewaluacji i hospitacji zajęć wykazała, iż na Wydziale formułuje się zalecenia w zakresie doskonalenia realizacji procesu dydaktycznego. Zróżnicowanie ocen świadczy o tym, że proces ten jest rzetelny. Władze Wydziału przeprowadzają rozmowy, w czasie których informuje się o wynikach ocen, a także podjęciu działań naprawczych lub doskonalących (w przypadkach osób, co do których były sformułowane uwagi). Analiza uzyskiwanych ocen pracowniczych jest podstawą do podejmowania decyzji o przedłużaniu zatrudnienia pracownikom. Oceny wystawiane przez studentów podlegają analizie przez Władze Wydziału, które mają obowiązek reagowania, w przypadku ocen skrajnie niskich i przeprowadzania rozmów z dydaktykami. Prowadzący zajęcia, w zależności od uzyskanych wyników ewaluacji, wprowadza zmiany w postępowaniu dydaktycznym, mające na celu doskonalenie jakości pracy dydaktycznej.

Wnioski z wyników przeprowadzonej oceny jakości zajęć dydaktycznych są omawiane na spotkaniach Rady Wydziału oraz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia (co znalazło swoje odzwierciedlenie w przedstawionej podczas wizytacji dokumentacji ze spotkań Rad Wydziału oraz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia). Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia raz w roku akademickim przedstawia na posiedzeniu Rady Wydziału oraz Senatu opinię o jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych na podstawie otrzymanych raportów końcowych. Wyniki oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów są uwzględniane w ocenie okresowej pracowników. Analiza wybranych arkuszy oceny okresowej pracownika potwierdza, że wyniki oceny dokonywanej przez studentów wpływają na ocenę okresową nauczycieli akademickich w zakresie ich działalności dydaktycznej.

Wyniki przeprowadzonej wśród studentów oceny jakości zajęć, w tym obserwacja tendencji ocen uzyskiwanych w tym procesie są uwzględniane przez Kierownika Zakładu i Dziekana przy planowaniu obsady zajęć dydaktycznych, a przez Władze Wydziału i Uczelni – w polityce awansu. W wypadku przyznania oceny negatywnej nauczyciel ma obowiązek przedstawienia przełożonemu planu naprawczego. W kolejnym semestrze podlega ponownej

ocenie studenckiej oraz hospitacjom. W przypadku uzyskania ponownej oceny negatywnej Władze Uczelni i Wydziału mogą rozpocząć działania prowadzące do nieprzedłużenia umowy o pracę z danym wykładowcą.

Informacja podsumowująca wyniki badania jakości zajęć dydaktycznych jest zamieszczana na stronie internetowej Działu Jakości Kształcenia, dzięki czemu studenci mają świadomość wykorzystania wyników tej oceny w kształtowaniu polityki kadrowej, związanej nie tylko z negatywnymi wynikami (rozwiązanie stosunku pracy), ale i pozytywnym ich wykorzystaniem (np. nagrody).

6.1.8.

Zapewnieniu właściwej organizacji procesu kształcenia (w tym właściwych zasobów materialnych i środków wsparcia) służą m.in. funkcjonujące w ramach WSZJK procedury P-06 (Baza dydaktyczna, wsparcie dla studentów, organizacja i realizacja procesu kształcenia) i P-07 (Ocena dostosowania bazy dydaktycznej do potrzeb procesu kształcenia, obsługi administracyjnej, wsparcia dla studentów oraz organizacji procesu kształcenia). Zgodnie z nimi, raz na 2 lata prowadzona jest ocena dostosowania bazy dydaktycznej do potrzeb kształcenia, jakości obsługi administracyjnej i organizacji procesu kształcenia. Ocenie studentów podlega m.in.: wielkość i stan pomieszczeń dydaktycznych, wyposażenia tych pomieszczeń w środki audiowizualne, liczebność studentów w grupach wykładowych, ćwiczeniowych, laboratoryjnych i seminaryjnych, dostęp studentów do biblioteki i literatury wskazanej w sylabusach, użyteczność strony internetowej Wydziału, dostępność informacji związanych z tokiem studiów, możliwości rozwoju osobistego stworzone studentom przez Uczelnię, warunki odpoczynku na terenie Wydziału, jakość obsługi administracyjnej studentów, dostępność nauczycieli i władz Wydziału dla studentów.

Opracowywane na tej podstawie wyniki i rekomendacje stanowią punkt wyjścia dla doskonalenia organizacji procesu kształcenia i bazy dydaktycznej oraz planów zarządzania Uczelnią. Przedstawiona podczas wizytacji dokumentacja pozwala na stwierdzenie, że są one przedmiotem dyskusji na spotkaniach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Rady Wydziału. Wdrożenie opracowanych na tej podstawie rekomendacji pozwala na zapewnienie studentom odpowiednich warunków w zakresie m.in. bazy dydaktycznej, obsługi administracyjnej, środków wsparcia, przepływu informacji, itd.

W trakcie wizytacji przedstawiono Raport ewaluacyjny – ocena bazy dydaktycznej, administracji i organizacji procesu kształcenia. Przykładowe działania wdrożone w ramach wykorzystywania wyników badań to systematyczne szkolenia pracowników Dziekanatu z zakresu obsługi klienta, realizacja badań „tajemniczy klient”, wydłużenie czasu pracy Dziekanatu, udostępnienie informacji wskazanych przez studentów jako przydatne na stronie Wydziału, regularne wzbogacanie zasobów bibliotecznych, zmiana godzin konsultacji nauczycieli, itd. Wyniki prowadzonych na Wydziale badań potwierdzają, że zasoby materialne odpowiadają potrzebom studentów.

Zgodnie z deklaracjami Władz Wydziału, w proces zapewnienia właściwej jakości kształcenia włączani są prowadzący zajęcia poprzez dbałość o odpowiednie zaplecze dydaktyczne niezbędne do prowadzenia zajęć, zwłaszcza przy doborze metod ich realizacji.

6.1.9.

Kwestie związane z gromadzeniem danych uzyskiwanych w wyniku wdrażania procedur WSZJK oraz ich wykorzystaniem reguluje m.in. procedura P-18 (Gromadzenie informacji i wykorzystanie danych uzyskanych w wyniku badania jakości kształcenia). Za gromadzenie dokumentacji związanej z WSZJK oraz analizę i dokumentowanie działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia odpowiada Dział Jakości Kształcenia. Działania realizowane

w ramach zapewniania jakości kształcenia są dokumentowane w postaci raportów bądź sprawozdań opracowywanych najczęściej przez Dział Jakości Kształcenia, Uczelnianą i Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. Działania te są dokumentowane w postaci różnego rodzaju zestawień, raportów bądź sprawozdań, do których mają wgląd interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Ich analiza pozwala na stwierdzenie, że są przygotowywane w sposób rzetelny i staranny. Działania dotyczące zapewniania jakości kształcenia, w tym wyniki badań w zakresie jakości kształcenia są przedmiotem obrad Senatu, Rady Wydziału, Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Na ich podstawie opracowywane są rekomendacje, których wdrożenie ma na celu podnoszenia jakości kształcenia. Potwierdzają to dokumenty przedstawione podczas wizytacji oraz rozmowy z Władzami i kadrą Wydziału. Dokumentacja dotycząca analiz i działań w zakresie zapewniania jakości kształcenia jest gromadzona w Zakładach oraz w Dziale Jakości Kształcenia (DJK), a także w Dziekanacie.

Raporty z badań jakości są dostępne także w wersji elektronicznej na stronie internetowej DJK (w całości lub w formie streszczeń, bądź podsumowań), niektóre z nich po zalogowaniu. Informacje o działaniach podejmowanych na rzecz zapewniania jakości kształcenia (w tym biuletyn dla studentów) są zamieszczane na stronie internetowej DJK. Dokumentacja dotycząca zapewniania jakości kształcenia jest gromadzona w Instytucie, DJK, Dziekanacie.

Raporty dotyczące działań związanych z badaniem jakości kształcenia są analizowane przez jednostkę centralną, tj. Dział Jakości Kształcenia, Dziekana Wydziału oraz Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, i stanowią podstawę do wspólnie wypracowanych rekomendacji i podjęcia działań naprawczych. Kwestie związane z gromadzeniem danych uzyskiwanych w wyniku wdrażania procedur WSZJK oraz ich wykorzystaniem reguluje m.in. procedura P-18 (Gromadzenie informacji i wykorzystanie danych uzyskanych w wyniku badania jakości kształcenia), która określa zasady gromadzenia danych uzyskiwanych w wyniku wdrażania procedur WSZJK oraz ich wykorzystania w celu doskonalenia procesu dydaktycznego. Jej celem jest m.in. zwiększenie skuteczności funkcjonowania Wydziałowego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia.

Według informacji uzyskanych w czasie wizytacji Dziekanat gromadzi dokumentację dotyczącą zapewnienia jakości kształcenia w formie dokumentacji zbiorowej a także indywidualne teczki poszczególnych studentów. Analizę semestralną obejmującą między innymi wyniki sesji egzaminacyjnej, wyniki badań ankietowych przeprowadza najczęściej Dziekanat oraz dział Jakości Kształcenia. Raporty z przeprowadzonej analizy są przedstawiane na posiedzeniach Rady Wydziału i Senatu Uczelni. Analiza danych ma charakter ilościowy i jakościowy oraz uwzględnia wnioski i rekomendacje wynikające z badań jakości kształcenia. W czasie wizytacji przedłożono dokumenty potwierdzające, iż działania podejmowane w ramach wewnętrznego systemu zarządzania jakością kształcenia są systematycznie gromadzone i dokumentowane, a także służą analizom dotyczącym zapewnienia jakości kształcenia.

6.1.10.

Na stronie Wydziału Nauk Humanistycznych zapewniony jest dostęp do informacji dotyczących programu i procesu kształcenia, co jest regulowane procedurami obowiązującymi w ramach Wydziałowego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia. Uczelnia zapewnia dostępność informacji dotyczących efektów kształcenia, planów studiów oraz stosowanego systemu oceny efektów kształcenia. Podstawowym źródłem informacji na ten temat są sylabusy przedmiotów. W dokumentach tych szczegółowo określa się stosowane sposoby weryfikacji efektów kształcenia odnoszące się do każdego z przedmiotów. Ogólne zasady oceny efektów kształcenia zawarte są w Regulaminie Studiów. Dokumenty te

dostępne są w siedzibie Wydziału oraz na jego stronie internetowej. Dodatkowe informacje można uzyskać od pracowników Dziekanatu oraz nauczycieli akademickich prowadzących poszczególne przedmioty. Dzięki programowi Wirtualny Dziekanat studenci mają dostęp do ocen uzyskiwanych w ramach poszczególnych przedmiotów.

Studenci systematycznie dokonują oceny dostępności informacji na temat kształcenia poprzez badanie ankietowe. Oceniają stopień swojego zadowolenia z dostępności informacji związanych z tokiem studiów (plan zajęć, godziny konsultacji, terminy sesji, informacje o odwołanych zajęciach, itd.), a także użyteczność strony internetowej Uczelni. Średnie oceny zadowolenia uzyskiwane w tych obszarach systematycznie rosną. WSZJK zawiera informacje na temat udostępniania informacji o toku studiów, tj. wczesnego informowania studentów o zmianach w planowanych zajęciach, harmonogramie zajęć i konsultacji z nauczycielami akademickimi, terminach zaliczeń przedmiotów, zasadach rekrutacji określonych przez Senat, regulaminie studiów, regulaminie dyplomowania. Informacje te są przekazywane na stronie internetowej Wydziału Nauk Humanistycznych w Warszawie. Na stronie zamieszczone są również informacje dotyczące programu kształcenia, efektów kształcenia oraz stosowanego systemu oceny efektów kształcenia. Podstawowym źródłem informacji w tym zakresie są sylabusy przedmiotów. W udostępnianych studentom na stronie sylabusach szczegółowo określa się kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia oraz informacje o sposobach ich oceny i weryfikacji. Zawartość poszczególnych sylabusów jest także prezentowana podczas pierwszych zajęć. Dzięki systemowi WIRTUALNY DZIEKANAT studenci mają dostęp do ocen uzyskiwanych w ramach poszczególnych przedmiotów. Na uwagę zasługuje fakt, że studenci systematycznie dokonują oceny dostępności informacji na temat kształcenia poprzez realizowane przez Dział Jakości Kształcenia wspólnie z Samorządem badanie ankietowe, co wspomaga procedura P-07 (Ocena warunków technodydaktycznych, obsługi administracyjnej oraz organizacji procesu kształcenia dokonywana przez studentów). Na podstawie wyników tego badania opracowywane są rekomendacje w tym zakresie. Przedstawiona podczas wizytacji dokumentacja świadczy o tym, że w obszarach, w których zostały stwierdzone braki wdrażane są działania naprawcze, jak np. zwiększenie czytelności strony www Wydziału poprzez posegregowanie dokumentów w odpowiednich zakładkach, zamieszczanie biuletynów informacyjnych na stronie Działu Jakości Kształcenia, itd. Studentom udostępniana jest także dokumentacja dotycząca działań realizowanych w ramach WSZJK. Opis obowiązujących procedur służących zapewnianiu jakości kształcenia jest dostępny dla wszystkich zainteresowanych w Dziekanacie i w Bibliotece. Streszczenia lub podsumowania opracowywanych raportów są dostępne w wersji elektronicznej na stronie internetowej DJK. Na podstawie rozmów z władzami Wydziału oraz studentami można stwierdzić, iż na Wydziale są realizowane powszechnie obowiązujące standardy w zakresie polityki informowania studentów na temat efektów kształcenia oraz innych istotnych dla procesu dydaktycznego elementów. Analiza dokumentacji przedstawionej podczas wizytacji, a także opinie studentów zgłoszone podczas spotkania Zespołu PKA pozwalają na stwierdzenie, że studentom zapewniono dostęp do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz o jego wynikach w stopniu odpowiadającym ich potrzebom.

6.2.

W Uczelni i na Wydziale dokonuje się systematycznej oceny skuteczności obowiązujących systemów zarządzania jakością i ich wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu. Ocenie skuteczności OSZJK i WSZJK służy procedura P-14 (Weryfikacja, modyfikacja i doskonalenie WSZJK). Jej celem jest doskonalenie systemów w taki sposób, aby były one zgodne z bieżącymi regulacjami prawnymi i najnowszymi trendami w obszarze zapewniania

jakości kształcenia, ale także potrzebami i oczekiwaniami interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Ma to na celu zwiększenie ich zaangażowania w działania realizowane w ramach tych systemów oraz zwiększenie efektywności tych systemów, a w dalszej perspektywie podnoszenie kultury jakości kształcenia. Procedura przewiduje m.in. możliwość zgłaszania propozycji modyfikacji w systemach przez wszystkich pracowników, studentów oraz przez interesariuszy zewnętrznych współpracujących z Uczelnią. Mogą być one zgłaszane w toku całego roku akademickiego. Są one dyskutowane przede wszystkim na spotkaniach Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, ale także Rady Wydziału oraz na corocznej konferencji dydaktycznej. Na tej konferencji, odbywającej się na koniec roku akademickiego, Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia lub wyznaczona przez niego osoba przedstawia podsumowanie działań realizowanych w ramach OSZJK na Uczelni, wstępne rekomendacje na nadchodzący rok akademicki oraz propozycje wprowadzenia modyfikacji w OSZJK. Dziekan Wydziału przedstawia analogiczne podsumowanie dla WSZJK. Modyfikacje w systemach wprowadzane są z początkiem nowego roku akademickiego.

W ostatnich latach WSZJK był systematycznie oceniany i co roku wprowadzano w nim modyfikacje mające na celu zwiększenie jego skuteczności. Ostatnio wprowadzone zmiany to np.: modyfikacja procedury P-10 (Określenie efektów kształcenia, monitorowanie i weryfikacja osiąganych przez studentów efektów kształcenia), wprowadzenie nowych procedur: P-18 (Gromadzenie informacji i wykorzystanie danych uzyskanych w wyniku badania jakości kształcenia) oraz P-19 (Potwierdzanie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów), czy uwzględnienie w procedurze P-14 badania ankietowego dotyczącego efektywności WSZJK, które ma być realizowane nie rzadziej niż raz na dwa lata. Badanie może być realizowane w wersji elektronicznej lub papierowej wśród osób odpowiedzialnych za różne aspekty procesu kształcenia na Uczelni (władze Uczelni i Wydziałów, kadra akademicka, pracownicy administracyjni), przedstawiciele wszystkich grup studentów (studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych wszystkich lat i kierunków studiów) oraz przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców. Za opracowanie narzędzi, gromadzenie opinii respondentów i opracowanie wyników odpowiada Dział Jakości Kształcenia. Wyniki badania są wykorzystywane do doskonalenia Systemów Zarządzania Jakością Kształcenia i zwiększania ich efektywności poprzez wdrażanie rekomendacji oraz podejmowanie działań korygujących opracowanych na podstawie ich wyników. Badanie pozwala ocenić stopień znajomości funkcjonujących na Uczelni Systemów Zarządzania Jakością Kształcenia, zarówno ze strony studentów, jak i pracowników. Pozwala to zdiagnozować m.in. problemy związane z rozpowszechnianiem informacji o procedurach wdrażanych w ramach obowiązujących na Uczelni Systemów Zarządzania Jakością Kształcenia. Pierwsza edycja jest przewidziana na rok akademicki 2016/2017.

Zmiany wprowadzone w Wewnętrznym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia zarówno na poziomie Uczelni (Ogólnouczelniany System Zarządzania Jakością Kształcenia - OSZJK), jak i na poziomie Wydziału (Wydziałowy System Zarządzania Jakością Kształcenia - WSZJK) są wynikiem reakcji na zmiany w regulacjach prawnych w szkolnictwie wyższym, realizacji strategii rozwojowych Uczelni i Wydziałów, uwzględniania opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, doświadczeń zebranych w ramach współpracy z partnerskimi uczelniami krajowymi i zagranicznymi. Zmiany w Ogólnouczelnianym Systemie Zarządzania Jakością Kształcenia dotyczyły:

- zmiany w zakresie odpowiedzialności poszczególnych jednostek w ramach Wewnętrznego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia,
- zmiany w przyjętej Polityce Jakości Kształcenia Społecznej Akademii Nauk w Łodzi (polegające na położeniu większego nacisku na troskę o osoby niepełnosprawne i zapewnienie im przyjaznych warunków studiowania oraz na zachęcanie studentów i

- stwarzanie im odpowiednich warunków do rozwoju aktywności życia akademickiego, w tym także samorządności studenckiej, rozwijania własnych pasji i zainteresowań, itd.),
- modyfikacji w standardach jakości przyjętych w OSZJK (przede wszystkim standardy dotyczące programów kształcenia, standardy dotyczące kwalifikacji nauczycieli akademickich, standardy dotyczące organizacji procesu dydaktycznego).

Zmiany w Wydziałowym Systemie Zarządzania Jakością Kształcenia dotyczyły:

- modyfikacji w procedurze P-12 dotyczącej weryfikacji jakości prac dyplomowych, polegającej na zwiększeniu odsetka prac poddawanych weryfikacji oraz uwzględnieniu możliwości dokonywania weryfikacji przez recenzentów zewnętrznych, spoza Uczelni.
- upowszechniania informacji o efektach i wpływie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na proces i jakość kształcenia oraz zwiększenia możliwości ich wykorzystania dokonano zintegrowania regulacji w obszarze przepływu informacji dotyczących wyników badania jakości kształcenia - uzupełnienie WSZJK o procedurę P-18: (Gromadzenie informacji i wykorzystanie danych uzyskanych w wyniku badania jakości kształcenia); wcześniej regulacje dotyczące przepływu informacji dotyczących wyników badania jakości kształcenia były rozproszone w WSZJK i uwzględnione w różnych procedurach;
- konieczności zdiagnozowania znajomości i skuteczności procedur obowiązujących w ramach WSZJK wśród pracowników, studentów i interesariuszy zewnętrznych. Z tego powodu uzupełniono procedurę P-14 (Weryfikacja, modyfikacja i doskonalenie Systemów Zarządzania Jakością Kształcenia) o badanie efektywności WSZJK przeprowadzane wśród studentów, osób odpowiedzialnych za różne aspekty procesu kształcenia na Uczelni (władze Uczelni i Wydziałów, kadra akademicka, pracownicy administracyjni) oraz przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców; pierwsza edycja badania zostanie przeprowadzona w roku akademickim 2016/2017;
- konieczności analizowania potrzeb rynku pracy. Z tego powodu wprowadzono w procedurze P-13 (Śledzenie losów zawodowych absolwentów i zasady monitorowania rynku pracy) analizę desk research materiałów dotyczących rynku pracy i oczekiwań pracodawców; wnioski z tych analiz są przedstawiane przynajmniej raz do roku na posiedzeniu Senatu i/lub Rady Wydziału i są uwzględniane w tworzeniu, modyfikacji i doskonaleniu programów kształcenia.
- aktualizacji literatury w sylabusach,
- modyfikacji w procedurze P-10 uwzględniającej m.in. szczegółowe zasady archiwizacji prac etapowych i egzaminacyjnych studentów.

3. Uzasadnienie.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości na Wydziale prowadzącym wizytowany kierunek jest spójny, w pełni kompleksowy i podlega ciągłemu doskonaleniu. W Uczelni i na Wydziale opracowano procedury, strukturę organizacyjną oraz funkcje poszczególnych elementów WSZJK, jak również podział kompetencji pomiędzy nimi. Struktura zarządzania procesem dydaktycznym jest przejrzysta oraz spełnia swoje zadania.

System zawiera procedury obejmujące wszystkie formy kształcenia i obszary ważne dla jakości kształcenia. Zapewniony jest udział kadry akademickiej i studentów w procesie określania efektów kształcenia; prowadzona współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym zapewniła udział w powyższym procesie interesariuszy zewnętrznych. Samorząd Studencki opiniuje efekty kształcenia i program studiów. Studenci aktywnie uczestniczą w posiedzeniach Rady Wydziału, co zapewnia im wpływ na decyzje w zakresie jakości kształcenia.

Systematycznie podejmowane są działania umożliwiające ocenę przyjętych sposobów

weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i w wszystkich rodzajach zajęć. W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia monitoruje się stopień osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Monitorowanie prowadzone jest na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania, o czym świadczą modyfikacje w procedurze P-12 dotyczącej weryfikacji jakości prac dyplomowych, polegające na zwiększeniu odsetka prac poddawanych weryfikacji oraz uwzględnieniu możliwości dokonywania weryfikacji przez recenzentów zewnętrznych, spoza Uczelni.

Jednostki wykorzystują wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia jednostka prowadzi badanie rynku pracy, którego efektem jest doskonalenie programu kształcenia.

Oceniając rolę Systemu w zakresie wsparcia prowadzonej polityki kadrowej można przyjąć, iż spełnia przypisane mu zadania. Polityka kadrowa jest dostosowana do potrzeb wynikających z obsady zajęć. Stosowane są ankiety oceniające nauczycieli na wszystkich poziomach i formach studiów oraz prowadzone są hospitacje zajęć dydaktycznych. Wyniki tych ocen są brane pod uwagę przy obsadzie zajęć w kolejnych cyklach. W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia prowadzona jest ocena zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej, zasobów bibliotecznych oraz środków wsparcia studentów. Wyniki tej oceny umożliwiają formułowanie uwag i zaleceń, na podstawie których podejmowane są działania doskonalące. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia zawiera także zasady gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia, a także dostępności i aktualności informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów. Stworzono procedury i narzędzia umożliwiające monitorowanie i okresową ocenę działania Systemu.

4. Zalecenia

Brak zaleceń

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Bardzo dobra analiza szans realizacji i rozwoju kształcenia na kierunku architektura w ramach przyjętej koncepcji kształcenia uwzględniająca zidentyfikowane ograniczenia i zagrożenia. Czynniki wewnętrzne znalazły potwierdzenie w ocenie zespołu PKA. Dotyczą one między innymi: niewielkiego odsetka studentów korzystających z wymiany zagranicznej, niskiego poziomu komercjalizacji badań naukowych, niskiego odsetka studentów kończących przygotowywanie prac dyplomowych w pierwszym terminie. Przy czym w tym przypadku liczba absolwentów kierunku jest niewielka. Szansą rozwoju jednostki i kierunku jest rosnące zapotrzebowanie na kompetencje praktyczne, współpraca jednostki z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Dobre praktyki

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, w pełni wdrożony, dobrze funkcjonujący dostosowany strukturalnie do wielkości jednostki i jej specyfiki.